

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

keleiviūte, Liūnų Suteką, Aloyzų Baroną ir Henriką Nagį. Kai visi pakankamai turime plokštelių grojimo priemonių, literatūrinėmis plokštelėmis susidomėjimas turėtų būti kiekvienam savaimė suprantamas, kad jų galėtų pasirodyti ir net kaip dokumentų ateičiai išlikti kur kas daugiau.

Vaikų literatūroje pažymėtina Terros išleistas ir Nijolės Vedegytės-Palubinskienės iliustruotas Aloyzo Barono eiluotas apsakymas "Diena prie ežero", o taipgi ir Birutės Pūkelevičiūtės rūpesčiu parengta ir išleista "Anturijų žirginėlių" plokštelė.

Išleista ir metraštis "Šeštoji pra dalgė" ir šiaip įvairių kitų leidinių: Jono Aiščio "Milfordo gatėvės elegijos" ir jau ne grožinei literatūrai priklausantys leidiniai — "Vatikano susirinkimo dokumentų" III dalis, dr. Alberto Geručio redaguota "Lithuania: 700 years". Baigtas ir pats didysis J. Kapočiaus leidybinis darbas — išleista paskutinis Lietuvių Enciklopedijos 36-tas Papildymų tomas.

Dailės parodų aplamai 1969 metais gal buvo kiek ir mažiau negu jų būdavo prieš kokius ketverius ar šešerius metus. Tačiau ruošų procentinė kokybė ne vienu atveju buvo net svaresnė. Išskirtinai minėtinos kolektyvinės parodos, ruoštos Chicagoje, Lietuvių dailės instituto ir Dailės grupės. Šiaip visame laisvajame pasaulyje lietuviškose ir kitataučių galerijose savo parodas surengė ar įvairius konkursus laimėjo: K. Varnelis, J. Kelečius, K. Zoramskis, Adomas Galdikas, Adomas Varnas, R. Viešulas, Adolfas Valeška, K. Zapkus, A. Mončys, Br. Jameikienė, Pr. Gailius, Leonas Ūrbonas, M. Šleikis, Vyt. Kasiulis, Ant. Petrikonis, Magdala Stankūnienė, J. Monkutė-Marks, B. Morkūnienė, R. Astrauskas, Z. Mikšys, J. Paukštienė, A. Elskus, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, J. Pocienė, A. Dargis, Pr. Baltuonis, A. Vitkauskaitė-Merker, A. Skupas, J. Bagdonas ir kt. Anglijoj garsėjo jaunas lietuvis skulptorius Antanas Brazdys, Australijoje premijas laimėjo H. Šalkauskas ir kt. Pačioje okupijoje Lietuvoje buvo surengtos Adomo Galdiko ir Vikt. Petravičiaus parodos, į jos sukauptant ten šių dailininkų paliktus ankstesnius darbus.

Muzikiniame gyvenime gyvai reiškesi įvairūs ansambliai, chorai ir pavieniai muzikos entuziastai. Koncertų rengimo prasme bene muzikaliausia kolonija reikėtų laikyti Bostoną — reikia spėti, kad tai yra tenyčių kompoz. Jeronimo Kačinskio ir Vasyliūno nuopelnas. Chicagoje buvo pastatyta Julius Gaidelio opera "Dana" ir J. Gruodžio baletas "Jūratė ir Kastytis", jį režisuojant ir diriguojant Dariui Lapinskui. Vienaip ar kitaip buvo minėta Naujajai 100 metų gimimo sukaktis. Europoj, amerikiečiuose ar vien tik lietuviuose koncertavo: L. Sukytė, V. Bacevičius, A. Kuprevičius, St. Baras, J. Vaznelis, R. Mastienė, Aldona Stempužienė, Pr. Bičkienė, D. Stankaitytė, J. Rajauskaitė, A. Kepalaitė ir kt. I. Motekaitienės dainavimo studija Chicagoje pastatė Pergolesi opera "La Serva Padrona". Darius Lapinsko kūrinyms buvo įtrauktas ir Colorado universiteto muzikos festivalis. Bruno Markaičio kūriniai buvo atlikti amerikiečių koncertuose. Išėjo Vytauto Bacevičiaus kūrybos plokštelė. Metų pabaigoje susilaukta ir Aldonos Stempužienės dviejų plokštelių: viena — pasaulinių arijų, kita — tik D. Lapinsko kūrybos. Taipgi kartu išėjo ir puiki muzika bei žodžio sintezė D. Lapinsko ir L. Barausko pasakų plokštelė. Visos pastarosios trys plokštelės buvo igrotos su Stuttgarto simfonijos orkestru, pačiam kom-

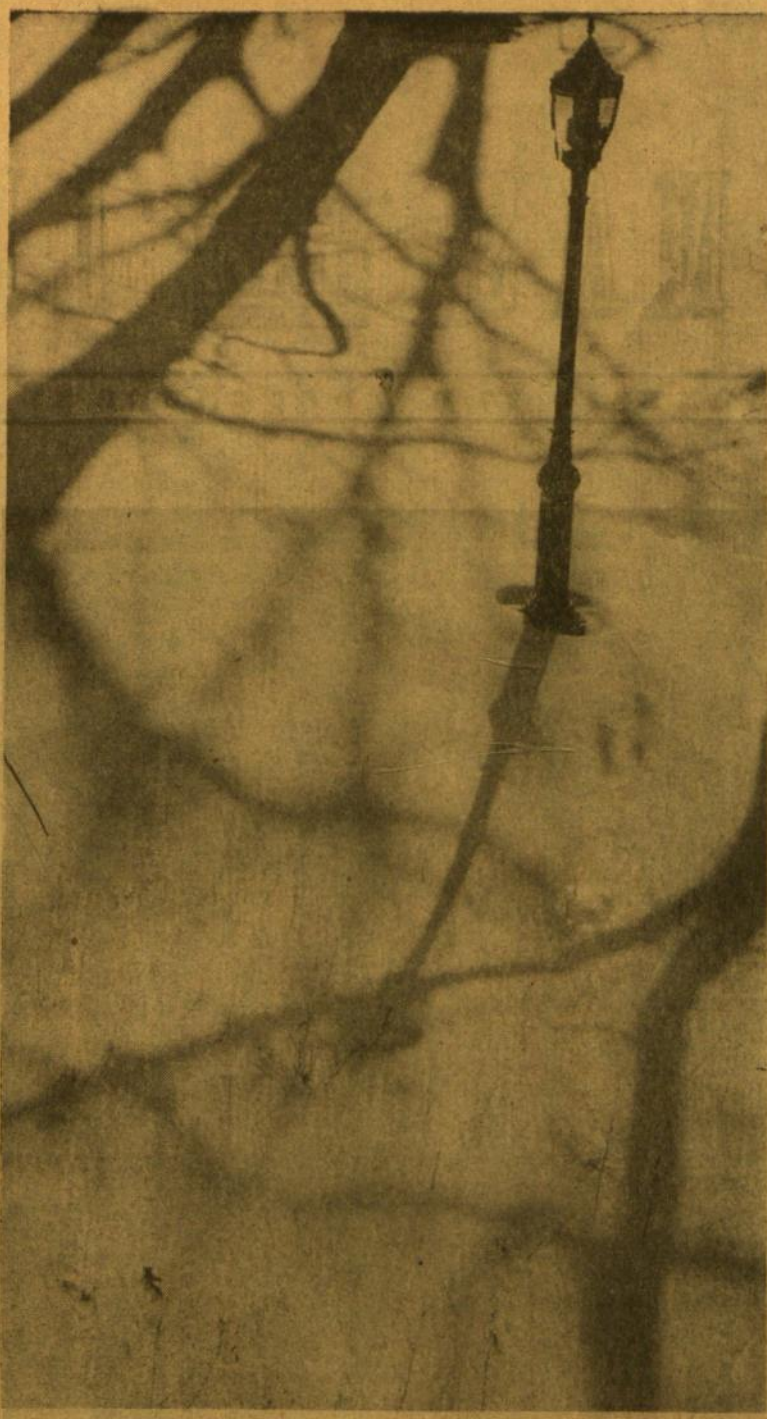
poz. Dariui Lapinskui diriguojant. Pirmąjį savo rečitalį Chicagoje turėjo solistė Dalia Kučėnienė. Pasirodė ir Chicagos trio: P. Matiukas, P. Armonas ir M. Motekaitis. Savo kūrybos įdomiam apvalkale Darius Lapinskas Chicagoje parengė ir Vytauto Mačernio "Vizijų" muzikinį pastatymą.

Teatrinė veikla po pernykščio Teatro festivalio vargiai ar kiek šoktelėjo aukštyn. Greičiau dar labiau apmirė. I skubų teatro gelbėjimą turėtų būti neatidėliojant atkreiptas visų dėmesys. Nežiūrint visko, vis dėlto šiuo tuo buvo ir blykstelta. Chicagoje po ilgesnės pertraukos vėl atgijo satyriškų polėkių sambūris "Antrasis kaimas", o gerbiant Antano Rūko atminimą pastatyta ir jo "Bubulis ir Dundulis". Bostono Dramos sambūris parodė A.J. Strinbergo vienaveiksmį "Stipresnioji" ir K. Sajos "Maniaką". Losangeliečiai pastatė Jurgio Gliaudos komedija "Kompiuterinė santuoka". Australijoje — Melbourne matyta Vydūno "Vėtra". Latvių teatras suvaidino A. Landsbergio "Penkių stulpų turgaus aikštėje" spektaklius.

Palyginti gana gyva buvo gyvenimo mokslinė mūsų tautos veikla. Ypač jaunieji įvairių sričių lietuvių mokslininkai aktyviai reikėsi įvairiuose tarptautiniuose savų sričių suvažiavimuose, įvairiose specialiose studijose ir pan. Prof. V. Vardys vadovavo rusiškųjų studijų vasaros semestrui, ruošiamam Oklahomos universiteto Miunchene, Vokietijoje. Dr. E. Tumienė ne kartą skaitė specialias paskaitas, lietuvių literatūrai ir baltų mitologijai įvairiuose universitetuose. Dr. V. Biečiauskas įvykšiam Paduvoj (Italijoje) Tarptautiniame katalikų medicinos psichologijos organizacijos (ACIEMP) suvažiavime išrinktas jos pirmininku. Kalbininkas prof. A. Klimas dalyvavo ir darė pranešimą Tarptautiniame vadybos (onomastikos) kongrese. Gana pastebimai brūdėjo ir tikslųjų mokslų atstovai, spausdindami apščiū savo darbų savos srities žurnaluose ir dalyvaujant tarptautiniuose specialistų suvažiavimuose. Pasaulio universitetuose pastebimas gana gyvas domėjimasis lietuvių kalbos studijomis. To išdava — daliniai ir pačių lietuvių rūpesčiu — lietuvių kalba nuo ateinančio rudens pažadėta dėstyti ir viename iš pirmųjų šio krašto universitetų — Chicagos universitete. Pedagoginis lituanistikos institutas išleido prof. Prano Skardžiaus veikalą "Lietuvių kalbos kirčiavimas". Vokiečiai Europoje išleido prof. Antano Maceinos stambią knygą "Sovjetische Ethik und Christentum".

Tačiau visų praėjusių metų lietuviškąjį mūsų mokslininkų brudėjimą vainikavo Chicagoje surengtas Mokslo ir kūrybos simpoziumas, kuris praėjo su dideliu pasisekimu. Tai buvo ne iškilni, bet rimto darbo, rimtų ir plačių studijų dienos. Dar džiugu, kad šį, tokį mūsų tikrai pionierišką, simpoziumą sumanė ir jį pradėdė daugiausia jau čia subrendusios, jaunosios mūsų mokslininkų kartos žmonės. Nemaži čia kreditai ir dabartiniai JAV LB C- ro valdybai, kuri suprato tokio užmojo reikšmę, simpoziumą globojo ir savo darbu bei rūpesčiu rėmė.

Kai mokslo ir kūrybos simpoziumo dienos vienoje vietoje buvo galima akimoiu apžvelgti tokį imponuojantį būrį mūsų jaunųjų mokslininkų bei kūrėjų, tada buvo kažkaip lengviau pakelti ir tą sunkų, pradžioje šio rašto minėtą, mirusiųjų netekimą. O gal vis dėlto bus galima šį bauginantį nuostolį išlygtinti? Tačiau entuziazmui be jokio "gal" ir dabar vis dėlto nevertėtų lengvai pasiduoti. Džiugu, kad akivaizdžiai prislopina ir vienintelio mūsų

Ziema Nuotrauka Vytauto Maželio

Technologija mokslo ir kūrybos simpoziume

(Atkelta iš 1 psl.)

liū virš dabartinio rekordo, ar galingo sprausminio variklio pagaminimo, bet supersoniniame greityje, dinamikoje ir stabilume.

Dr. A. Nasvytis, (konsultantas) skaitė paskaitą tema: "Mechaninės energijos transformavimo problema mašinos ir automobilio varikliuose". Savo paskaitoje dr. Nasvytis bandė apibūdinti pagrindines pažangos problemas mechaninėse pavarose, kurioms reikalingos kiekvienoje mašinoje ir sudaro didžiąsias mechaninių dalių gamybos nuostimtis. Nežiūrint į jų technišku požiūriu "subrendimą", vis dėlto patobulinimai yra galimi. Vienam helikopterų transmisijos Nasvyčio pasiūlytam patobulinimui išbandyti Sikorski Aircraft Corp. šiais metais gavo iš JAV karinių institucijų 2.5 milijonų dolerių. Au-

kultūros mėnesinio žurnalo "Aidų" šauksmas, kad daugelis ir su mokslo laipsniais yra nerangūs jos prenumeruoti. Va čia ir reikėtų giliai įsisąmoninti, kad mūsų mokslininkų ir kūrėjų tautinis ryšys nebūtų tarp savęs grynai tik susitikimais, bet kad jis reikėtų kartu ir jaugimą į savo tautos dvasia, į jos laisvės siekio aspiracijas, į jos kultūrinį leidinių prenumeravimą, į bendradarbiavimą juose ir į jų visokeriopą rėmimą. Ir kai visa šitai taps ne siekiama idealu, bet visiems suprantama kasdienybe, tada tvirtai žinosime, kad ir Lietuvių fondai sukauptas kapitalas nepaliks bergždis ir kad išvėjos indėlis savo tautos kultūrinį vertybių aruodan išvėvijai gėdos nepadarys. Bet pabaigoje to klausukini "gal" vis dėlto nenubraukiame, o jį paliekame, kaip įspėjimo ženklą kiekvienai iš tėvynės pasitraukusio ir jau svetur subrendusio žiņinei.

tomobilio pavara ir jos kontrolės dabartiniame stovyje yra labai netobulos kuro naudojimo atžvilgiu. Dr. Nasvytis išnešė koki naujų autovežimio variklio principų, bet tobulinti dabartinį variklių pavars bei kontrolės. Yra eilė patobulinimo galimybių su tikrai revoliuciniu kuro sutaupymu (iki penkių kartų miesto judėjime).

Inž. Stasys Bačkaitis (Structural Branch Chief, National Highway Safety Bureau, Washington, D.C.) skaitė paskaitą tema "Automobilis susisiekimo saugumo perspektyvoje". Inž. Bačkaitis iš pirmų šaltinių supažindino su ne laimiai statistika ir jos interpretacija su reikalingais techniniais patobulinimais sužeidimams ir mirtims sumažinti, ir su psichologiniais įstatimavystės sunkumais šiai sričiai tvarkyti.

Dr. Remigijus Gaška (DOW Chemical Co. laboratorijos direktorius) kalbėjo apie keramikos pu tas — naują izoliacinę ir statybinę medžiagą. Jo vadovaujama laboratorijai pavyko išdirbti nuolatini, nepertraukiamą procesą keramikos putoms gaminti iš molio. Jos yra lengvesnės už plytas ir, pagal svorį, gali pakelti didesnę krūvį. Šalia putų vartojimo kaip izoliacinės medžiagos, pakeičiančios didelius temperatūros skirtumus, jos gali atstoti plytas išorinėms sienoms. Šis išradimas turi daug naujų statybinų galimybių.

Paskutinę paskaitą skaitė Purdue universiteto profesorius R. Viskanta tema "Šilumos mainų vertė šių dienų technologijoje". Prof. Viskanta yra vienas iš vadovaujančių JAV mokslininkų šilumos mainų (Heat Transfer) srityje. Vietaje komplikuotų matematinių teoretinių problemų, kurių jis yra daug paskelbęs per paskutinius kelerius metus, dr. Viskanta pateikė apžvalginę paskaitą, atkreipdamas dėmesį į ek-

Liublino Unijos 400 metų sukaktį minint (IV)

Unijos akto surašymas ir priėmimas

J. DAINAUSKAS

Gavę ar įsitikinę, jog valdovo Zygimanto Augusto pagalba tikrai gauna Lenkijai turtingiausias Lietuvos žemes, lenkų didikai Liublino seime kiek atsisleido lietuvių atžvilgiu. Jie pirmučiausia rūpinosi Volinijos, Kijevo, Podolės ir Palenkės žemių prijungimo privilegijų tekstų surašymu ir tu žemių atstovų prisaukdinimu Lenkijai. To privilegijos buvo surašomos taip, kad jos įrodytų tu žemių tariamą lenkiškumą, kad ešą čia lenkai nieko svetmo neužgrobtė, bet vien tik atsiėmė tai, kas neva buvo iš seno lenkų. Prisaikdinimui pirmučiausia šaukė tu žemių atstovus, kurie kovo 1 d. nebuvo suspėję išvykti iš Liublino su kitais lietuvių atstovais. Juos gražumu kalbino, jiems grasiino, šantažavo. Nebuvusius Liublino siuntė kvietimus atvykti, ragino tu žemių apskirtyse rinkti atstovus ir juos siūsti prisaikai. Daugumas tu atstovų buvo valdovo dvarų laikytojai, ir tuo pačiu priklausė valdovo malonei. Abejojančius ir nenorinčius prisiėkti Lenkijai atstovus tikino ir ragino prisiėkti valdovui asmeniškai. Nenorintiems prisiėkti tuoj buvo atimami jų valdyti turtai, į kuriuos didelius apėtitus reikė lenkų ponai. Pvz., kai Lietuvos pakancleris Valavičius atsisakė prisiėkti Lenkijai dėl jo Volinijoje valdytų turtų, tai tuos turtus valdovas iš jo atėmė, nors jie Valavičiui ir buvo duoti valdovo kaip įkaitas už Valavičiaus valdovui paskolintus pinigus. Gi kai vėliau Valavičius vis dėl to prisiėkė, tai tu dvarų vis tiek jis neatgavo, nes juos jau suspėjo sau pasiimti lenkų ponai, gi Valavičius turėjo pasitenkinti kitais, menkesnės vertės dvarais.

lę šilumos mainų fenomenų, apie kuriuos net ir nepagalvojamė.

Reikia laukti, kad technologinių paskaitų organizatoriai (trys daktarai — inžinieriai), suradę ir pakvietę eilę mūsų inžinierių su įdomiomis paskaitomis, nepagalvę ir toliau laiko ir pastangų skaitytom paskaitom surinkti ir išleisti drauge su kitais Mokslo ir kūrybos simpoziumo darbas.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-1 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WA1brook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatliepia, skambinti 874-8012

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-608 ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadienis 2-4 val. Trečiadi. ir kitu laiku pagal startų
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradienis, penktadienis 2-9 v. šeštadienis 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Lenkijos ponai, užgrobtose žemėse pasiėmę sau geriausius turtus, pradėjo, tikrąja to žodžio prasme, juos eksploatuoti. Iš viso, lenkų didikai ir Liublino seime kalbėdami apie Lenkijos ir būsimosios "bendros" valstybės stipri

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija
6152 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val. arba susitarus.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJŲ SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val. vak., Šeštadi. 12-2 val. p. p., trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIRIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALYBĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p., šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p.p.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienis Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HE1lock 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val., antradi. ir penkt. 1-4 val. Valandos pagal susitarimą.

nimą, tikrumoje rūpinosi vien tik tuo, kaip kuo daugiau pasipelninti iš žemių, atimtų iš Lietuvos. Jie savo plėšikišku ūkininkavimu ir sprespaua tenai išaugino Lenkijos priešus, kurie, siekdami bet kur'a kaina išsilaisvinti iš tos sprespaudos, net prieš savo norą palinko prie Maskvos ir sudarė prielaidą 18 a. įvykdytiems Lietuvos ir Lenkijos padalinimams. Šiandien neabejotina, jog 17 a. kovos su kazokais, Chmielnickio suklimas buvo tiesioginė iš to lenkiškos eksploatacijos išdava. Ekonomiška ir kariški nunginkluoti, savo valdovo išduoti, lietuviai protestavo prieš lietuviš-

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadi. 9 v. r. — 2 v. popiet.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7600; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadienis uždaryta

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad. antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirma ligonius tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: anrad. nuo 2-5 popiet., ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rezid. 448-5545

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE1iance 5-4410
Rez. GRovelhill 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val. iki 2 val. p.p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p.p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir ketv. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir ketv. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tikrai susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAVI)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val. pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Val. pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadienis 11-1 val. popiet.

Dar dėl Teilhard de Chardin

J. VAISNORA, MIC

Lietuviškoje spaudoje šis jėzuitas mokslininkas jau ne kartą buvo minėtas. Kai kurie, analizuodami, tiesa, tik paviršutiniškai jo mokslą, rado vien pagyrimo ir pripažinimo žodžius. Tai buvo aplamai pasaulinėje spaudoje skleistos pažūros išdava, kad Teilhard de Chardin esąs šių laikų žymiausias teologas, nustelbęs šv. Tomą Akviną ir visą tomistinį mokslą, buvusį iki šiol katalikų teologijos pagrindu. Tai „propagandai“ veikiant, buvo atveju, kada seminarijų auklėtiniai — studentai kėlė streikus, reikalaujami, kad jiems teologija būtų dėstoma tik pagal Teilhard de Chardiną.

Rimta šio taip kontroversinio teologo tezių analizė padarė prof. A. Maceina „Aiduose“, iš ko paaiškėjo, kad ne visi Teilhardo teiginiai suderinami su sveika filosofija ir Katalikų Bažnyčios tradiciniu mokslu. Bet tokių, giliau išvelgiant, Teilhardo mokslą, yra ne vien mūsikiškas prof. A. Maceina. Prieš porą metų (1967) Daytono universiteto filosofijos profesorius dr. J.L. Dieska, to universiteto žurnale „Dayton University Review“ parašė straipsnį, pagal kurį tasai jėzuitų mokslininkas, miręs 1955 m., nesuokęs nei metafizikos, nei teologijos. Jis bandęs filosofijai ir teologijai taikyti evoliucijos sampratą, galiojančias tik biologijoje. Viso to pasekmė — paneigimas absoliučios tiesos, kuria yra pagrįsta krikščionybė.

Dieska susumuoja klaidingas Teilhardo tezes šiaip:

1) Teilhardas gina perdėtą evoliucionizmą ir mobilizmą teologijoje ir filosofijoje.

2) Jis bando pakeisti tiek teologijai, tiek filosofijai būtinas esmės, substancijos ir prigimties sampratas, besivystančias plėtotės keliu. Bet tatarai yra priešinga, nes tai, kas vystosi, turi iš ko nors vystytis; žmogus turi žinoti, kas yra pirma, negu žino kas tampa.

3) Teilhardo perdėtas evoliucionizmas sustiprina klaidingą realyvizmą epistemologijoje, etikoje, prigimtineje teologijoje ir žmogaus filosofijoje.

4) Medžiagą ir dvasią Teilhardas suvedė į būvį atsitiktinių „požvilgių“ tos pačios realybės, suvokiamos kaip nenutrūkstama srovė energijos, kuri pagrindiniai yra fizinė, ir kuri, aukštesniame evoliucijos laipsnyje, gamina ar pasikeičia į dvasinę energiją. Toks aiškinimas egzistuojančių daiktų visybės natūraliai veda į panteizmą.

5) Apreiškimosi teologijos plotmėje Teilhardas nukrypo nuo visatos sukūrimo dogmos, pagal kurią Dievas iš nieko sukūrė visatą, net be potencialiai egzistuojančio subjekto (sui et subiecti). Tai kertasi su Teilhardo visatos sukūrimo aiškinimu — vien su jungimu preegzistuojančių pradų. Dievo kūrimo veiksmas buvo visiškai laisvas, ko tikrai negalima išvesti iš Teilhardo raštų.

6) Teilhardas „sukūrė“ naują Kristų vardą „Kristogenesis“, kuris save ir medžiaginę visatą vysto „Omegos“ taško kryptimi. Tokia galvosena yra priešinga šv. Pauliaus Kristaus sampratai: „Kristus tas pats vakar, šiandien ir rytoj“.

7) Įvedimas trečios, kosminio Kristaus, prigimties į patį Kristų, prieštarauja dogmoms, kurios aiškiai moko, kad Kristuje yra tik dvi prigimtys: dieviškoji ir žmogiškoji. Teilhardo priekaištai, kad kartais negalima Bažnyčios susirinkimų sprendimų apie Kristų suprasti, rodo, kad jis nebuvo susipažinęs su visa Bažnyčios tradicija ir priešingu ezeizjū pasmerkimo faktui.

8) Teilhardo evoliucionistinės teologinės pažūros įtaigoja naują iškinėjimo ir išganymo pas-

lapčių sampratą, lygiai kaip ir žmogaus laisvos valios rolės Dievo išganyimo plane. Teilhardo evoliucionizme visi šie teologiniai klausimai daugiau yra aptemdyti, negu išryškinti, daugiau iškraipyti, negu suderinti su dabartiniu moksliniu požiūriu, kuris dažnai yra įkvepiamas materialistiniu, agnosticistiniu ir pozitivistiniu nuotaikų.

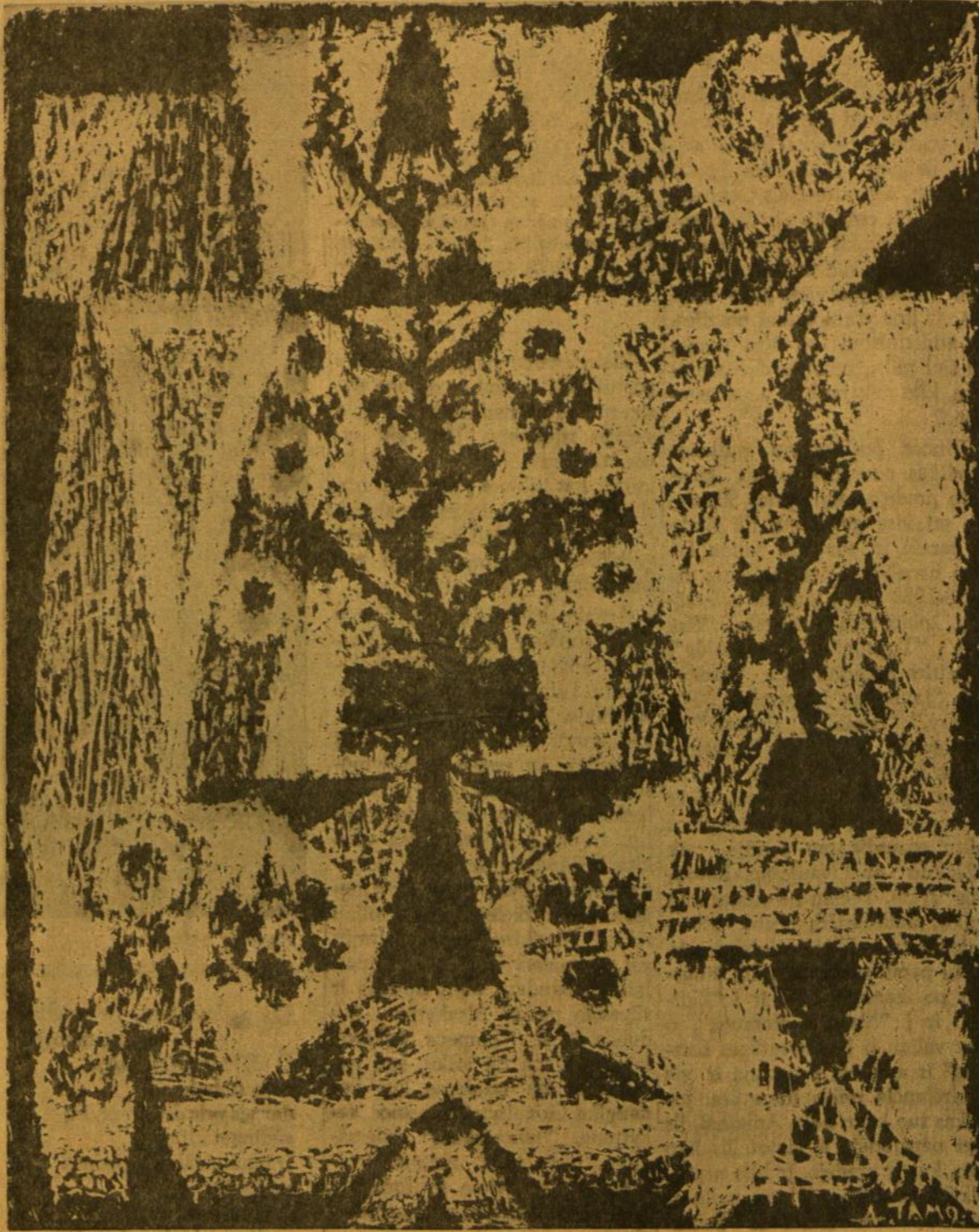
Dieska pripažįsta, kad Teilhardas buvęs aktyvus gilesnėms studijoms apie teologijos srityse, tačiau jo įtaka buvusi žalinga ortodoksijai ir nelabai vykusį savo pastangose sutaikyti modernius mokslus su krikščioniu tikėjimu. Dieska dar pakaltina Teilhardą, jog jis esąs atsakingas, už didelį skaičių tu katalikų rašytojų, kurie atsisako savo asmenines pažūras filosofijoje ir teologijoje pateikti Bažnyčios autoritetui sprendimui.

Kadangi Teilhardo mokslas yra gana sudėtingas ir komplikotas, apimęs daugelį mokslų šakų, tai ir nuomonės apie jį nėra vienodos, tu, kurie bando jį analizuoti. Teologai dažnai sako: Teilhardas yra didelis paleontologas, bet tas teologijos mokslu neliečia. Natūralistai gi teigia: tai didelis teologas, bet teologijoje mes nesame kompetentingi. Kaip ten bebūtų, po Teilhardo mirties, kai buvo išleisti jo raštai, jis pasidarė daugelio dėmesio centre. Dideliame jį vien aukštinančių ir giriančių chore, ypač kada jis tapo mados dalyku (Marcuse atvejis tai rodo), pasigirsta apie Teilhardo mokslą vis daugiau autoritetingų ir neabejotinų kompetencijos mokslininkų balsų. Vienu tokių yra žymus šių dienų biologas, prancūzas Jean Rostand. Jis Teilhardo filosofijos negriauna, nes išlo savosios, o tik, pasilikdamas mokslinėje plotmėje, vertina kai kurias Teilhardo sampratas. Išvada, prie kurios Rostandas priėjo, yra labai aiški: Teilhardo evoliucijos teorija neturinti pagrindo. Pagal Rostandą, Teilhardas daugelio yra laikomas transformizmo teoretiku, o tuo tarpu jo transformizme yra po truputį visko: gamtinės selekcijos, kaitos (t.y. neodarvinizmo) ir tam tikra dozė Lamarcko psichikos.

Pagal Teilhardą, evoliucija vykstanti dėl to, kad medžiagoje yra tam tikras kiekis dvasinės potencijos. Bet jei biologas prileidžia veikiančios dvasios galimybę, jei toji veikiančioji dvasia paveikia medžiagą nuo atomo iki molekulės, plotoplazmos ir pasiekia „sužmoginimo“, tai, aišku, kad evoliucijos problema lieka jau išspręsta ir tada nieko nereikia tyrinėti, ieškoti. „Tuo tarpu, rašo Rostandas, lyrinis evoliucijos vaizdas rodo autorių esant poetu, romantiku, o ne mokslininku“.

Trumpą savo išvedžiojimų santrauką Rostandas išdėstė knygoje „Mistifikacija“ — Teilhard de Chardin atvejis“. Toje knygoje Rostandas paduoda ir kitų mokslininkų nuomones apie Teilhardo tezes. Pvz. Marsilijos Mokslių fakulteto profesorius Prati tvirtina, kad Teilhardas sugriovęs užtvaras tarp „medžiagos“ ir „dvasios“. O kun. Audouin išpeja, kad Teilhardo gerbėjai ir šalininkai gali sudaryti fanatikų sektą, ir giria Rostandą, kad tas mokyta jėzuitą pastatė į jo vietą — į teologijos sritį, kuri, be abejonės, jam yra artimiausia.

Biologas prof. Tournaire stebisi, kaip jėzuitas teologas laikosi griežtos sampratos apie inertinės medžiagos visuotinį transformizmą iki Homo sapiens. Garsus gydytojas spiritualistas, Paryžiaus medicinos draugijos pirmininkas dr. Maurice Vernet atmeta Teilhardo keistą sampratą apie kosmos Dievą ir kosmogenezės Dievą.

Antanas Tamošaitis

Po šiaurės žvaigždėm

Liko žvakė kelionei į šiaurę

JUOZAS YLUVIS

SLENKSTIS

Skiriu VI. Slaitui

Vakarykštis takas, pasiūkęs nuo slenkščio, išbėgo laukų erdvėn ir audė saudė žingsnių, šuolių, vingių pyne.

Aky su matuoja audinį ir spalvos liejasi, liedina ir lydina vaizdą be ribų, be rėmų.

Viskas susilieja į vieną — šiandieną, išskyrus sienkštį.

ARTIMOJI

Artima esi, žeme, kasdien artimesnė lyg pirkusiam sodybą. Ir nepirkęs, jauti tavo kvapą — ieškai diemėžio šaknies, kuri išleis ataugas netrukus. Žvalgaisi vietas, kur priglusti.

Nuostabi esi, žeme, dengdama slėpinius, užklodama takus ieškantiems — priimk ir mano saujos kaupą, atsineštą nuo slenkščio.

ATSISKYRELIO PAVYDAS

Esi vienas tarp sienų, užsidaręs, o jauti — sienos ne tavo, tylą, ramybę ne tau.

Sėdi viešnios pasieniais, audžia ir verpia, verkia ir juokias, kužda per dieną ir naktį.

Tari sau — išeisiu, bet sulaiko pavydas: jos kalbės lentynom!

PIAZZA DELL' POPULO

Eini Romos gatvėmis ir žiūri — ne vienas langas atviras, ne vienos durys. Ir žaidžia, subėgusios į būrį, ir buria viena kitai delnus visos gentys.

Kai grįžti pro Piazza dell' Populo — pasitinka žmonių ir dulkių, sūkury, ir matai, kaip gentys skirstosi, kaip rūmai skluba langais ir duris užsklesti.

Kai stoja kojos kryžkelėj, gatvių sargas moja: Eik! Ir šviesos dienovidį blykčioja: Eik!

Eina jaunia ir šūkaija, skuba moterys — šypsoi, — seniai sienom ramstosi, vyrai niūrus stebi judesį.

Žinok, žmogau, kryžkelėj, kam gatvių sargas moja, kam šviesos blykčioja?

Svilpiu prieš vėją (juk pats žydėjimas), o jis kužda į tarsi: Tave siūniu, kad nedžiūtu, nelūžtu, nekristu be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

į šiaurę, lyg procesijai į mirtį. Pustė žiburį pūgos, stingdė vašką — liko žvakė svyruojančiu grubiose, kaip ledas, rankose.

Šiaurės neatšildė, tamsos neišskaidė — grįžo namo į katakombų širdį.

RUDENI

Vagom nebeseka varnėnai, nei čižena vieversiai viršum galvos.

Sekioja katinas, trinasi aplink batus, lyg prašosi paspirti.

Alksti duonos šviežios ir ieškai spragilių prakult jamams.

Kur eitum, sekioja nerimas.

Sėdžiu po medžiu lyg Jonas pranašas, girdžiu vėjas šiurena: Lapai kris, šakos lūš, šaknis džiūs be laiko!

Svilpiu prieš vėją (juk pats žydėjimas), o jis kužda į tarsi: Tave siūniu, kad nedžiūtu, nelūžtu, nekristu be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

Limpa lapai prie lūpų ir užima kvapą, krinta šakos ant rankų, ir aš šaukiu: Be laiko, be laiko!

O VIS DĖLTO JOS IŠEINA

K. PRIESPYLIS

Lietuviškosios knygos išleidimas iševijoje nėra lengvas, kai tūkstantinių tiražų užnugario nebėra. Dar šaltesni leidyklų jausmai poezijai. Todėl nėra naujiena — kai ne vienas, eilėraščių rašas, savo rinkinius pats išleidžia, to knygos metrikeje ne neslėpdamas. Kitas, žiūrėk, leidyklą nusipreka, visus knygos išleidimo kaštus pats apmokėdamas. Ir ne daug mūsų, atrodo, yra poezijai, kurių rūpestis baigtusi knygos parašymu, tolimesnį jos keblia į skaitytoją tiesiant grynai patičiai vienai ar kitai leidyklai.

Nors gyvename ir šitokioje „poetinėje“ situacijoje, tačiau eilėraščių rinkinių mūsų vis pasirodo, kurį nors metų net daugiau negu prozos veikalų. Kartais užsiminama, jog mūsų poezija į Parnasą koptelėjusi net aukšnieko blogo negalutume čia paspačiau negu beletristika. Iš tikrųjų, geros poezijos knygos mūsų suose dar metų metais nereikia iškilniausios tematikos tos poelaukti. Tačiau reikia pripažinti, zijos nepasidaro, tai jos ir nėra. kad ir prastų eilėraščių knygu Švilkui pagrindinis priekaištai gi mums nestokoja, prastos poezijos leidinių tuo ar kitu laikotarpiu kartais išeina net kur kas daugiau negu prastų romanų ar novelių.

Tą gausumą ir tą gerumą seikėjant, ši kartą čia tenka suminėti kelis, pastaruju metu išleistus, eilėraščių rinkinius.

KAI EPIGONINĖ PATRIOTIKA PRALAIMI

Laimutis Švilkus, DIENŲ SKURTIOS. Išleido Saltinis Nottingham, Anglijoje 1968 m. Rinkinys 60 psl., kaina \$1.00. gaunama ir „Drauge“.

Tai antrasis Laimučio Švilkus eilėraščių rinkinys. Pirmasis — „Širdies nuolaužas“ — išleistas 1966 m. Pastarasis — Dienų sugokūriose — savo šešiasdešimtylia į skaitytoją tiesiant grynai patičiai vienai ar kitai leidyklai.

Nors gyvename ir šitokioje „poetinėje“ situacijoje, tačiau eilėraščių rinkinių mūsų vis pasirodo, kurį nors metų net daugiau negu prozos veikalų. Kartais užsiminama, jog mūsų poezija į Parnasą koptelėjusi net aukšnieko blogo negalutume čia paspačiau negu beletristika. Iš tikrųjų, geros poezijos knygos mūsų suose dar metų metais nereikia iškilniausios tematikos tos poelaukti. Tačiau reikia pripažinti, zijos nepasidaro, tai jos ir nėra. kad ir prastų eilėraščių knygu Švilkui pagrindinis priekaištai gi mums nestokoja, prastos poezijos leidinių tuo ar kitu laikotarpiu kartais išeina net kur kas daugiau negu prastų romanų ar novelių.

Tą gausumą ir tą gerumą seikėjant, ši kartą čia tenka suminėti kelis, pastaruju metu išleistus, eilėraščių rinkinius.

(Nukelta į 4 pusl.)

P. B. Medavar knyga, kurioje jis apie Teilhard de Chardin taip atsiliepia:

„Teilhardo veikalas „Le Phenomene Humain“ yra prikimštas visokių kvailybių, sumaišytų su metafizikos sąvokomis. Vien tik dėl to autoriaus negalima kaltinti negarbingumu, kad jis suklaidindamas kitus, patsai save apsigavo. „Le Phenomene Humaine“ yra antimokslinis veikalas ir gaila, kad jis buvo parašytas mokslininko, kas suteikė pačiam veikalui svorio. Teilhardas skelbė tokį mokslą, kuris nereikalauja intelektualinio pajėgumo ir griežtumo ir todėl jo kompetencija yra labai ribota. Teilhardas neturi minimalinio supratimo, kas yra logika ir tyrimas. Tuomi jis negali pateisinti bendrojo mokslinio veikalų rimtumo.“ (P. B. Medavar, L'Imagination scientifique).

Tai mokslininkų specialistų nuomonės. O kaip atrodo Teilhardo mokslas katalikams? Teilhardo raštuose yra teigimų, kurie stebina tradicinius katalikus. Pvz. kai Teilhardas teigia: „Mūsų galvojimas apsisprendė: dvasios genėzė yra kosminis fenomenas, o Kosmos yra kaip tik šioje genėzėje“. Arba: „Kosmose, kur mes matome savo akimis, nėra jokio esminio skirtumo tarp fizikos ir moralės“. Kitoje vietoje tvirtina: „Yra tik medžiaga, kuri tampa dvasia. Tarsi pagonis, aš adoruojau tik užuopiamą Dievą. Ji, ši Dieva, paliečiu paviršiuje ir gilumoje Medžiagos Pasaulio, kuriame pats esu paskendęs.“

Tai tvirtinimai, kurie yra reikalingi gerokos proto akrobatikos, kad juos būtų galima pateisinti ir apginti. Vieną reikia prisiminti, kad Teilhardo kosmogonijos teorijos buvo paskelbtos jau jam mirus, ir kyla klausimas, ką būtų daręs autorius, jei dar būtų gyvas. Viena yra tikra: kai teologas duoda Visatos vaizdą, paremtą vien medžiaga, nors ir sudvasinta, aišku, kad teologai tokios sampratos negali priimti. Mokslininkas, kuris savo teorijas sumaišo su antgamte, negali būti priimtas mokslininku.

O kaip žiūri į Teilhardo mokslą Bažnyčia? Jei tai būtų Pijaus 9-ojo ir „Silabus“ laikai, jei dar egzistotų S. Officium ir draudžiamųjų knygų indeksas, be apie Teilhard de Chardin taip atsiliepia: „Teilhardo veikalas „Le Phenomene Humain“ yra prikimštas visokių kvailybių, sumaišytų su metafizikos sąvokomis. Vien tik dėl to autoriaus negalima kaltinti negarbingumu, kad jis suklaidindamas kitus, patsai save apsigavo. „Le Phenomene Humaine“ yra antimokslinis veikalas ir gaila, kad jis buvo parašytas mokslininko, kas suteikė pačiam veikalui svorio. Teilhardas skelbė tokį mokslą, kuris nereikalauja intelektualinio pajėgumo ir griežtumo ir todėl jo kompetencija yra labai ribota. Teilhardas neturi minimalinio supratimo, kas yra logika ir tyrimas. Tuomi jis negali pateisinti bendrojo mokslinio veikalų rimtumo.“ (P. B. Medavar, L'Imagination scientifique).

Tai mokslininkų specialistų nuomonės. O kaip atrodo Teilhardo mokslas katalikams? Teilhardo raštuose yra teigimų, kurie stebina tradicinius katalikus. Pvz. kai Teilhardas teigia: „Mūsų galvojimas apsisprendė: dvasios genėzė yra kosminis fenomenas, o Kosmos yra kaip tik šioje genėzėje“. Arba: „Kosmose, kur mes matome savo akimis, nėra jokio esminio skirtumo tarp fizikos ir moralės“. Kitoje vietoje tvirtina: „Yra tik medžiaga, kuri tampa dvasia. Tarsi pagonis, aš adoruojau tik užuopiamą Dievą. Ji, ši Dieva, paliečiu paviršiuje ir gilumoje Medžiagos Pasaulio, kuriame pats esu paskendęs.“

Tai tvirtinimai, kurie yra reikalingi gerokos proto akrobatikos, kad juos būtų galima pateisinti ir apginti. Vieną reikia prisiminti, kad Teilhardo kosmogonijos teorijos buvo paskelbtos jau jam mirus, ir kyla klausimas, ką būtų daręs autorius, jei dar būtų gyvas. Viena yra tikra: kai teologas duoda Visatos vaizdą, paremtą vien medžiaga, nors ir sudvasinta, aišku, kad teologai tokios sampratos negali priimti. Mokslininkas, kuris savo teorijas sumaišo su antgamte, negali būti priimtas mokslininku.

džiamųjų knygų indeksas, be apie Teilhard de Chardin taip atsiliepia: „Teilhardo veikalas „Le Phenomene Humain“ yra prikimštas visokių kvailybių, sumaišytų su metafizikos sąvokomis. Vien tik dėl to autoriaus negalima kaltinti negarbingumu, kad jis suklaidindamas kitus, patsai save apsigavo. „Le Phenomene Humaine“ yra antimokslinis veikalas ir gaila, kad jis buvo parašytas mokslininko, kas suteikė pačiam veikalui svorio. Teilhardas skelbė tokį mokslą, kuris nereikalauja intelektualinio pajėgumo ir griežtumo ir todėl jo kompetencija yra labai ribota. Teilhardas neturi minimalinio supratimo, kas yra logika ir tyrimas. Tuomi jis negali pateisinti bendrojo mokslinio veikalų rimtumo.“ (P. B. Medavar, L'Imagination scientifique).

Tai mokslininkų specialistų nuomonės. O kaip atrodo Teilhardo mokslas katalikams? Teilhardo raštuose yra teigimų, kurie stebina tradicinius katalikus. Pvz. kai Teilhardas teigia: „Mūsų galvojimas apsisprendė: dvasios genėzė yra kosminis fenomenas, o Kosmos yra kaip tik šioje genėzėje“. Arba: „Kosmose, kur mes matome savo akimis, nėra jokio esminio skirtumo tarp fizikos ir moralės“. Kitoje vietoje tvirtina: „Yra tik medžiaga, kuri tampa dvasia. Tarsi pagonis, aš adoruojau tik užuopiamą Dievą. Ji, ši Dieva, paliečiu paviršiuje ir gilumoje Medžiagos Pasaulio, kuriame pats esu paskendęs.“

Tai tvirtinimai, kurie yra reikalingi gerokos proto akrobatikos, kad juos būtų galima pateisinti ir apginti. Vieną reikia prisiminti, kad Teilhardo kosmogonijos teorijos buvo paskelbtos jau jam mirus, ir kyla klausimas, ką būtų daręs autorius, jei dar būtų gyvas. Viena yra tikra: kai teologas duoda Visatos vaizdą, paremtą vien medžiaga, nors ir sudvasinta, aišku, kad teologai tokios sampratos negali priimti. Mokslininkas, kuris savo teorijas sumaišo su antgamte, negali būti priimtas mokslininku.

O kaip žiūri į Teilhardo mokslą Bažnyčia? Jei tai būtų Pijaus 9-ojo ir „Silabus“ laikai, jei dar egzistotų S. Officium ir draudžiamųjų knygų indeksas, be apie Teilhard de Chardin taip atsiliepia: „Teilhardo veikalas „Le Phenomene Humain“ yra prikimštas visokių kvailybių, sumaišytų su metafizikos sąvokomis. Vien tik dėl to autoriaus negalima kaltinti negarbingumu, kad jis suklaidindamas kitus, patsai save apsigavo. „Le Phenomene Humaine“ yra antimokslinis veikalas ir gaila, kad jis buvo parašytas mokslininko, kas suteikė pačiam veikalui svorio. Teilhardas skelbė tokį mokslą, kuris nereikalauja intelektualinio pajėgumo ir griežtumo ir todėl jo kompetencija yra labai ribota. Teilhardas neturi minimalinio supratimo, kas yra logika ir tyrimas. Tuomi jis negali pateisinti bendrojo mokslinio veikalų rimtumo.“ (P. B. Medavar, L'Imagination scientifique).

Tai mokslininkų specialistų nuomonės. O kaip atrodo Teilhardo mokslas katalikams? Teilhardo raštuose yra teigimų, kurie stebina tradicinius katalikus. Pvz. kai Teilhardas teigia: „Mūsų galvojimas apsisprendė: dvasios genėzė yra kosminis fenomenas, o Kosmos yra kaip tik šioje genėzėje“. Arba: „Kosmose, kur mes matome savo akimis, nėra jokio esminio skirtumo tarp fizikos ir moralės“. Kitoje vietoje tvirtina: „Yra tik medžiaga, kuri tampa dvasia. Tarsi pagonis, aš adoruojau tik užuopiamą Dievą. Ji, ši Dieva, paliečiu paviršiuje ir gilumoje Medžiagos Pasaulio, kuriame pats esu paskendęs.“

Tai tvirtinimai, kurie yra reikalingi gerokos proto akrobatikos, kad juos būtų galima pateisinti ir apginti. Vieną reikia prisiminti, kad Teilhardo kosmogonijos teorijos buvo paskelbtos jau jam mirus, ir kyla klausimas, ką būtų daręs autorius, jei dar būtų gyvas. Viena yra tikra: kai teologas duoda Visatos vaizdą, paremtą vien medžiaga, nors ir sudvasinta, aišku, kad teologai tokios sampratos negali priimti. Mokslininkas, kuris savo teorijas sumaišo su antgamte, negali būti priimtas mokslininku.

O kaip žiūri į Teilhardo mokslą Bažnyčia? Jei tai būtų Pijaus 9-ojo ir „Silabus“ laikai, jei dar egzistotų S. Officium ir draudžiamųjų knygų indeksas, be apie Teilhard de Chardin taip atsiliepia: „Teilhardo veikalas „Le Phenomene Humain“ yra prikimštas visokių kvailybių, sumaišytų su metafizikos sąvokomis. Vien tik dėl to autoriaus negalima kaltinti negarbingumu, kad jis suklaidindamas kitus, patsai save apsigavo. „Le Phenomene Humaine“ yra antimokslinis veikalas ir gaila, kad jis buvo parašytas mokslininko, kas suteikė pačiam veikalui svorio. Teilhardas skelbė tokį mokslą, kuris nereikalauja intelektualinio pajėgumo ir griežtumo ir todėl jo kompetencija yra labai ribota. Teilhardas neturi minimalinio supratimo, kas yra logika ir tyrimas. Tuomi jis negali pateisinti bendrojo mokslinio veikalų rimtumo.“ (P. B. Medavar, L'Imagination scientifique).

Esą Kosmoso Dievas, kaip psichinis faktorius, yra pasinėres medžiagoje. Antrasis — Kosmogenezės Dievas — yra tikrasis Tvėrėjas ir viršija visą tvariniją.

Tomizmo atstovas, žymus katalikas, Sorbonos profesorius, Prancūzų Akademijos narys, filosofas Gilson sako, kad turime tik Teilhard de Chardin „atvejį“, bet to garsaus jėzuito raštuose nėra „doktrinos“. Pagerbes

ji kaip žmogus ir dvasiškį. Gilsonas taip išsitaria apie Teilhardą: „Teilhardas yra panašus į tyrinėtojus, kurie pažįsta visus kraštus, išskyrus savąjį. Teilhardas galėjo pasakoti apie pasaulio istoriją nuo pat jos pradžios, tačiau jis nepažino nei filosofijos, nei teologijos istorijos. Tai yra būdinga Teilhardo galvosenoje, kad jis išskėlė ypatingą žmogaus padėtį evoliucijos vyksme. Buvo

laikas, kada ši samprata laikyta juokinga pasakėle, verta padėti muziejų. Kad pasaulis esąs suvertas žmogui — toks antropomorfizmas sukeldavo tik juoką“ (V. Etienne Gilson, Probleme d'aujourd'hui).

Neseniai pasirodė nauja Londono universiteto zoologijos profesoriaus, Nobelio premijos laimėtojo, „National Institute of medical Research“ direktoriaus

O VIS DĖLTO JOS IŠEINA

(Atkelta iš 3 pusl.)

vo, tai ženklų ir nelieka. Po mūsų didžiojo Maironio, kalbant apie tėvynę, kaip galima būtų geru žodžiu vertinti tokią Švalkaus eilutę: "Ją amžiais mūs bočiai garbingai taip gynė". O šitokių pavyzdžių čia galima būtų duoti išties posmais ir išties eilėrašiais, vis nurodant į kurį kitą poetą.

Ar tik ne geriausiai Švalkui būtų nusisekusi satyra. Ir tiesiog gaila, kad autorius rinkinyje vietos jai pagailėjo. Sakysim, satyriško pobūdžio "O tempora, o mores" jau pakankamai vykusiai padaryta, kad nors dėk į "Spyglius ir dyglius".

Geriau Švalkui yra pavykę tie eilėraščiai, kuriuose jis išsimuša iš to oficialaus ir nieko naujo išraiškoje neparodančio visuomeninio ir patriotinio kalbėjimo, nukrypdamas į paprastą, žmogišką šneką, kurios neblogo pavyzdžių galėtų būti ir eilėraščių "Vis tiek jos žydės".

Aš stebiuos, kad nemėgsti gėlių, jų žiedų spalvingumo ir kvapo. Aš be jų net svajot negaliu, nes pasauliui man jos man grožio vien simboliu tapo.

Nuo mažens tu nemėgsti gėlių, jų žiedų spalvingumo ir kvapo. Bet priminti drašiai tau galiu, kad vis tiek jos žydės ant tavęs ir ant tavojo kapo. (16 psl.)

AR GALIMA PASIDARYTI TUO IR TUO?

Pranas Naujokaitis, AUKSINIAI RAGELIAI. Lyrika. Lietuviškos knygos klubas 1968 m. Viršelis P. Jurkaus, Rinkinys 64 psl., kaina \$2.00, gaunamas "D-auge."

Zmonėse dažnai išgirstama nuomonė, kad kiekvienas jautrios sielos, linkęs į sentimentalumą ir atviras grožiui jau gali būti poetas. Nuomonė, kaip nuomonė. Joje nieko pikto, nors pati realybė ir visai kitokia. Kiek blogiau, kai kuris nors švelniašielis, jautrus kiekvienai žolelei ir visatos grožiui ima tikėti, jog šitokių duomenų jau pilnai pakanka būti poetu, ir pats pradeda rašyti poeziją. Ir nieko baisaus, ir nieko blogo, ir nieko piktinančio gal ir neparašo, gal ten šitokie eilėraščių viskas net labai kilnu, netrūksta nei patriotiškos, nei švelnios ir drovios meilės, nei tėvynės ilgesio, nebūna jama nei prieš Dievą, nei prieš Bažnyčią bei artimą, netrūksta nei religinių jausmų, nei žmogiškos ištikimybės, nei kontakto su amžinybe, bet trūksta tik vieno — trūksta talento, o kai jo trūksta, tai visame tame rašyme trūksta pačios poezijos, o be jos ir pats rašymo rezultatas bevertis ir beprasmiškas.

Nors ir labai nenoriai, bet šitai reikia priminti, perskaičius čia minimus Prano Naujokaitičio "Auksinius ragelius". Jie kaip tik yra mūsų ryški iliustracija, jog vien tik noro rašyti poeziją neužtenka, kad, anot paties Prano Naujokaitičio, nors ir ilgies ir verki, bet kai nėra talento, kai tiesiog nesuvokiama ką reiškia poezijai žodžio branginimas, žodžio atranka ir žodžio magija, nėra ir jokios poezijos, o tik banaliausias kalbėjimas kas tik ant sei lės užėina. Tokio tuščio, neforminto, neišieskoto, banaliausio šnekėjimo kupina visa ši knyga, kurį tik puslį jos beaverstis:

Ir sužeidė mane vilčių švelniųjų tavo rankų, Nuviro kruvina širdis — Po ietimi nusivylimo, Ir vienišas verkiu, Kad su tavim drįsau išplaukti Sekminių rytą laiveliu... (53 psl.)

Atidžiai perskaičius net keliais atvejais visa, kas rinkinyje parašyta, ir prisipyrusiai ieškant bent vieno kito geresnio eilėraščių, bent vieno kito atlaidžiausio

kriterijų išlaikančio posmo, tenka pasakyti, kad akis užkliuvo tik už vienos vietos:

Be tavęs — Vėl sugrįžta man rudenio šviesiosios dienos: Gyvenimas dega liepų lapuose, ruduos, Išsidriekia voratinkliais pievoj Ir nudunda miškais Šakotuose briedžio raguos. (12 psl.)

Trečioji šio posmo eilutė bent grynai garsiniu atžvilgiu jau padaryta pusėtinai. Tuo pačiu pasižymi ir paskutinės dvi eilutės, kur bėgančių dienų metafora, išpuosta dar priebalsniais d.g ir s.z garsų junginiais, sukelia taipgi dundantį ir ošiantį miško akustinį vaizdą. O kad šitokių eilėraščių, tegu bent šitokių posmų visoje knygoje būtų bent keletas, tada ir apie jos visumą galėtume kitaip kalbėti. Deja...

Ligi šiol Prano Naujokaitičio mūsų literatūroje išvartyti vaga yra kur kas gilesnė kaip kriti-

Su sniego kepure... Nuotr. V. Maželio

ko, negu kaip poeto ar beletristo, nors abiejų pastarųjų žanrų knygu jis yra išleides ne vieną. Tačiau ne pirmiena, kad prastas rašytojas, gali būti neblogas kritikas. Geras tam pavyzdys yra ir Naujokaitis, kurio naujų knygų recenzijomis mūsų kultūros žurnalai versdavosi dar nepriklausomybės metuose Kaune.

Blogiau išėjo, kai kritikas panoro pats tapti rašytoju. Tiesiog gaila, kad dėl to pačiai kritikai yra pavojaus nukentėti, kai velniui gaisinamas žmogui skirtas, o ne amžinas, brangus žemiškasis laikas. O pačioje kritikoje jau sunkiau būti objektyvius kritiko poeziją ir prozą negiriančių adresu.

KAI PASILIEKAMA VIETOJE

Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė. Autoriaus leidinys 1968 m. Tiražas 400 egz. Spausdinta Nidos spaustuveje, Londone. Knyga 170 psl. Kaina nepažymėta.

Vincas Jonikas mūsų eilėraštyje nėra naujokas. Reikštis pradėjo beveik kartu su žemininku poetu karta. Jis ir pats jų amžininkas — gimęs 1918 metais. Ir knygu nemažai išleides "Trys margi laiškėliai" (1947), "Pakeleiviai" (1949), "Brangmens" (1951), "Sielvarto raudos" (19-

51). Ir negalėtum pasakyti, kad Jonikas eiliuoti (grynai vadovėline prasme) nemoka. Bet tai aiškiai daugiau techniškas įgudimas, nes, dešimtmečiais treniruojantis eilių rašyme, vis dėlto galima jas išmokti metriniu prasme sukirti taip, kad maža ką ir prikiši. Tačiau jau visai kitas dalykas, ar jose yra aplamai poezijos, ar atidengiama kas nors naujo, ligi šiol mūsų poezijos dar nematyto, kito nekartoto ir nepakartojamo?

Vincas Jonikas yra mūsų klasiškas pavyzdys poeto, kuris kaip pradėjo rašyti prieš 30 metų, tai visą gyvenimą tik šitaip ir bėrašė ir, tur būt, toliau kitaip nerašys. O tai maždaug vis 1938-1939 metų kirpimo eilėraščiai, kokių tada buvo pilna "Karyje", "Trimite", "Skautų Aide", "Ateities Spinduliuos", "Ateityje", "Jaunojoje Lietuvoje", "Pavasary", "Zemaičių Prietely" ir kituose ne specialiai literatūrinuos ir ne kultūrinuos periodinių leidiniuos. Žinoma, nieks ir nereikalavo, kad jų puslapiuos būtų spausdinama poezija tik "Zidinio" ar "Naujosios Romuvos" lygio. Tačiau ne vienas anų laikų pradedančių poetų, išvermingai ir reikliai stiebdamas, iš tu populiarųjų leidinių žingsnis po žingsnio atėjo ir į "Zidini" ir į "Naują Romuvą", o dar vėliau ir į "Literatūros Lanus" ir aplamai į gryną ir vis įvairėjančią mūsų literatūrą. Jonikas tuo keliu nėjo. Aplamai, jis net nepajudėjo iš vietos. Jis liko ten, kur ir pradėjo. Ir liko neprasisikišęs pro daugelį ano meto ir anos aplinkos "Kario" ir "Trimito" eiliuotojų.

Kad Vincas Jonikas turi poetinio talento, abejoti netenka. Tik-tai gaila, kad poetas to talento nesugebėjo ar tiesiog karų ir tremčių sąvartose negalėjo ugdyti. Nežiūrint šito, vis dėlto čia minimoje jo eilių rinktinėje yra nemeluoto jausmo negalėjo ugdyti. Nežiūrint šito, vis dėlto čia minimoje jo eilių rinktinėje yra nemeluoto jausmo negalėjo ugdyti. Nežiūrint šito, vis dėlto čia minimoje jo eilių rinktinėje yra nemeluoto jausmo negalėjo ugdyti.

Mes į seimą sueisim be vado, Padabinto naujausios mados — Mes ateisim, kai būsimę radę Sau burtažodį, vertą maldos.

Mes į seimą sueisim ne bartis, Atsinešę minčių negerų — Mes atjosim dainuoti ir arti, Pasikeisti gražių seserų.

Mes į seimą sueisim be ginklo, Ten pasilgę savų pagalbos —

Mes ateisim rimti prie paminklų Pakartoti karalių kalbos (147 psl.)

APIE KĄ IR KAIP DABAR?

Kotryna Grigaitytė, TRAPUS VAKARAS. Lyrika. Išeista 1968 m. Leidėjas nepažymėtas. Aplanką piešė Raimundas Graudis. Išspausdino Immaculata Press. Rinkinys 108 psl., kaina \$3.00, gaunamas ir "Drauge".

Kiekviename naujame rinkiny poetui būti savimi ir drauge nesikartojančiai nauju yra be galo sunkus uždavinys. Išsivadinti saives, tai prarasi būtiną autentiškumą, bet įsikibęs į atrastąjį, imsi kartotis ir skaitytojui pabosti. Ir tik labai dideli poetai moka vaikščioti šia įtempta virve nenukrisdami.

Atrodo, kad su šia problema labai sunkiai galinėjasi ir Kotryna Grigaitytė. O tai labai akivaizdu kaip tik pastarajame jos rinkinyje. Tur būt, jausdama, kad vargu ar šiandien begali pralenkti jaunystėje parašytuosius savo posmus (Šį pavasarį beskabant man ramunių lapelius ir pan.) ir matydama visai kitokį šiandieninės mūsų poezijos raidos pobūdį, poetė stovi neįjaukioje kryžkelėje. Kaip toliau rašyti? Klasikine forma, žaismingai ir jaunatviškai? Ar eiliuoti laisvai, bandant tapti minties ir rūpestio poete? Atsakymo neduoda ir ši "Traus vakaro" knyga. Viena tik aišku, kad poezijos ir čia randame kur kas daugiau Grigaitytei įprastuos, saikytume, "senoviškuos" eilėraščiųuos, negu tuos metamorfoziuos, filosofavimo ir forminio modernėjimo kryptimi pasinešuosius.

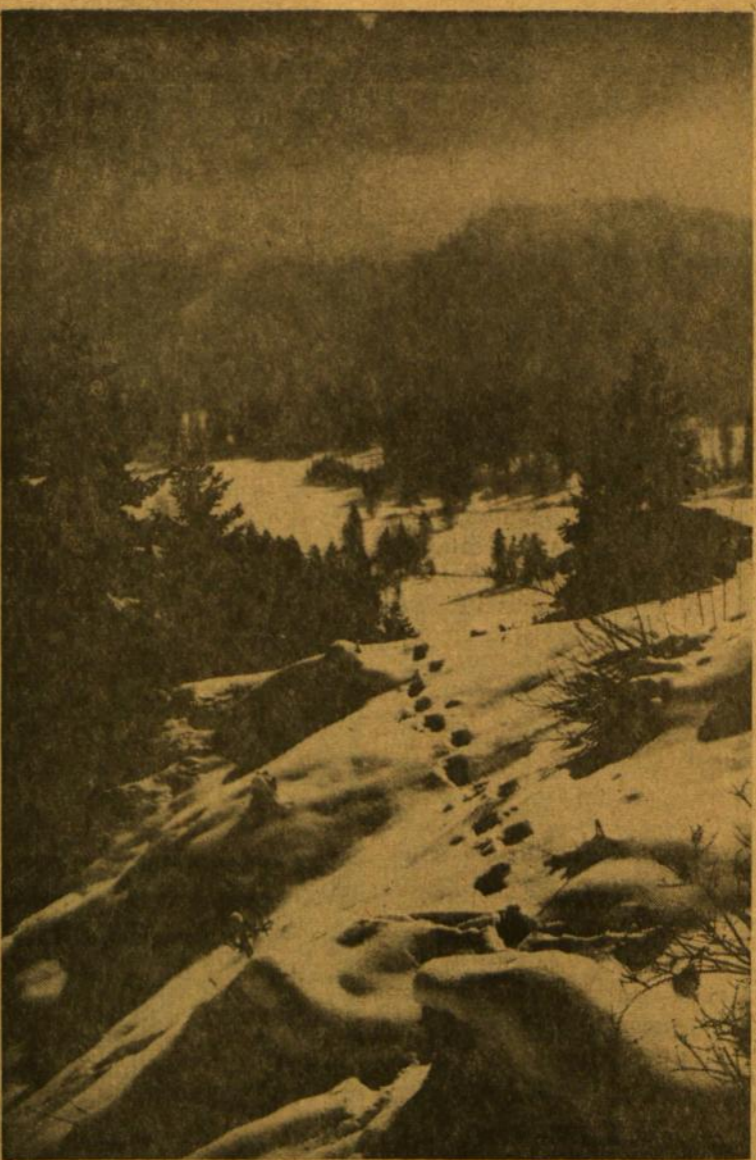
Pavyzdžiui, prie paties knygos pavadinimo ir prie pačios Grigaitytės, kaip poetės, tiesiog lip-te prilimpa šitokie posmai:

Purienos slėniais teka, Ir žydi vakarai. Užtvindė gulbių taką Purienų ežerai.

Kalva sulaiškė vėją, Ir vėją, ir gulbes. Ir nežinau, kur vėlei Tave sapnai nuves... (81 psl.)

Tačiau ten, kur poetė bando rašyti baltosiomis eilėmis ir formos skambumo jau nebelieka, kur ji su "gėdingais klūpojimaiis" ir "prasmegimais ant amžių" nori būti, tegu ir labai moteriškai, egzistencialistiška, nelaimi nieko, neišiveržia iš paprasčiausio banalaus šnekėjimo, kuriame poezijos grūdo nėra su žiburiu nerasi:

Tepalikai man atminimui tik savo lūpu dažą,

Vienišojo pėdos... Nuotr. V. Maželio

(kaip daugeliui, be ypatingos Trokštu draugo arčiau: juo tikėti atrankos). galiu; O aš, kaip mirtininkas savo stabui, dar vis prie durų pravirų gėdingai klūpau. Ir laukiu gaidžio giedant trečiakart ...idant prasmegčiau su pasmerktais ant amžių... (77 psl.)

K. Grigaitytei gerokai kenkia dar ir kitas tikros poezijos bruožas nepaisymas: nesukoncentruoja ji akcento eilėraščių finale, o kaip tik eilėraščio pabaigą dažnai pratęsia visi nereikalingais išsipa-sakojimais, kad skaitytojui būtų viskas aišku iki panagių. Tačiau geriausiaji mūsų ir pasaulinė poezija yra toji, kuri paskutinėje eilutėje lyg ir taško nepastato, kurį visko neatidengia, bet tik sukauptą įtampą iškelia, palikdama tačiau išvadinio ieškojimo ir spėjimo pačiam skaitytojui. Ir nesakykime, kad tai yra tik "neaiškiosios" modernios poezijos bruožas. Imkime pavyzdžių kad ir tą puikų ir klasiškąjį Maironio eilėraščių "Nuo Birutės kalno" (Isisupus plačiai vakarų vilnims...). Kiek čia jėgos, kiek čia metrinio eilučių sutvardymo! Tačiau niekur jose neišsiplepama iki dugno. Ir eilėraščių baigiamas:

Ten pilys žėri užpustytos baltuoju marių smėliu. Kraičius ten saugoja anytos, kaip paukštės inkilėlį. Igelk, igelk, paskui numirki, (tikrai ne kaip bitelė...) Nuleidus marioms aukso svirtį,

į pilį rasi kelią. Praėjo gundymai kaip vėjas... Pilių likai neradus. Tikrieji broliai, ne anytos, Tave ant laužo deda. (55-56 psl.)

Čia gražiai pradėta eilėraščių su-menkina paskutinės devynios eilutės, kurios, nerasdamos jokio epiloginio akcento, stengiasi tik išsipaškoti, be reikalo viską prakiesdamos. Įspūdis būtų kur kas geresnis, jeigu autorė eilėraščių būtų baigusi keturioliktaja eilute, pastatydama po jos tašką.

Kotrynos Grigaitytės pastarasis rinkinys yra vis dėlto gera iliustracija to bene kiekvienam rašytojui gyvenime pasitaikančio momento, kada, laikui ir literatūros raidai skriejant pirmyn, paėmus plunksną, pritrūksta atsakymų į pačiam sau statomus klausimus: apie ką ir kaip dabar?

VIEN JAUSMŲ POEZIJAI NEUŽTENKA

O. B. Audronė, TEK TAU IR MAN. Išeista 1969 metais. Leidėjas nepažymėtas. Spausdinta Nidos spaustuveje, Londone. Rinkinys 160 psl., kaina \$3.25, gaunamas ir "Drauge".

Po Kotrynos Grigaitytės apie šį naują ir neploną O.B. Audronės eilėraščių rinkinį nedaug ką būtų galima ko nors kito pasakyti: abi poetės daug kur dvy-niškaiki į viena kitą panašios ir temų kryptimi, ir formos sukrypimu, ir pasitaikiusių kliūčių persokime ir gausios suklūpimo. Skirtumas būtų tik detalesnijos niuansuos, kurie tačiau ryškiai savitos vienai ir kitai ribos tarp abiejų autorių kūrybos nenubėžia.

Jeigu Kotrynai Grigaitytei ši kartą gerokai pakenkė per menkas eilėraščių atsijojimas, tai O. B. Audronei jis dar labiau ne-naudingas, nes jos knygon, at-rodė, be jokios savikritikos dėta viskas, kas tik pastaruoju metu plunksna buvo brūkštelta. Grynai asmeniškų pergvyveni- (Nukelta į 5 psl.)

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausia turi būti \$5000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų
NUOSIMČIAJ PRISKAITOMI KAS DIENĄ, IŠMOKAMI KAS TRYS MĖNESIAI

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * Notary Public Service
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * College Bonus Savings
- * Free community rooms for your organiza'n meetings
- * Two large free park'g lots
- * Home Mortgage Loans
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks
- * Save-by-Mail Kits
- * Home Improvement Loans
- * Travelers Checks
- * Christmas Club
- * Safe Deposit Boxes
- * Insured Family Savings

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

LITHUANIAN BAKERY

2450 West 59th Street
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Telef. HEmlock 4-7434

KEPA ĮVAIRIŲ RŪSIŲ KEPINIUS

Prima tortų ir kitų gaminų užsakymus įvairiems parengimams. KRAUTUVĖJE GAUNAMI: importuoti delikatesai, dešros, kumpiai, skilandžiai ir šviežios lietuviškos dešros. Klientų patogumui prie kepyklos kairėje automobilams pastatyti nuosava aikštė.

Atdara nuo antradienio šeštadienio, 8 val. ryto iki 6 val. vak.
Uždaryta sekmadienį ir pirmadienį.

1970 Plymouth - Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe

Kaina nuo \$1,995.00

25 mylias su vienu galionu

PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER, GTX, FURY — DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

O vis dėlto jos išeina

(Atkelta iš 4 pusl.)

mų temos, sakykite, tokios ko-
ne šeimyniškos, įgauna tik tada
bendražmogišką vertę ir kūry-
binį svorį, kada jos įkūnijamos
nepaprastai naujais ir sugesty-
viais poetiniais įvaizdžiais, ka-
da virpa autentiško, į tikrosios
poezijos lygį perkelta jausmo į-
tampa. O labiausiai to ir pasi-
gendame išstęsus ir nuo dau-
giažodžiavimo neapvalytuos O.
B. Audronės eilėraščių. Ir jei-
gu autorei nepavyko supoetinti
grynai egotistinių eilučių, tai dar
labiau nuo gero rezultato yra to-
li tie posmai, kurie bando ope-
ruoti patriotinėmis, kone politi-
nėmis, filosofinėmis, religinėmis
bei šiaip platesnėmis temomis.
Šitas stambus O.B. Audronės
eilėraščių pluoštas yra tik gera
ilustracija, kad poezijai kurti
neužtenka vien nežabotais jaus-
mais pasitaškymo, neužtenka tik
įsimylėjimo į save — į savo lai-
mes ir nelaimes, bet reikia ir ap-
sižvalgyti aplink, reikia apla-
mai šiandieninės literatūrinės
raidos jutimo, reikia rimto, sun-
kiu darbu, kruopščiai išsiugdytu
skonių pagrįsto žinojimo, kokie
yra pagrindiniai gero eilėraščių
elementai ir jų įkūnijimo žodi-
nėmis priemonėmis paslaptys.

DEDMANTAI IR SMĖLIS

**Pranas Lembertas, TAU SESU-
TE.** Gyvenimas, kūryba, prisimini-
mai. Išleido poeto šeima ir specia-
lus komitetas 1969 m. Vinjetas ir
viršelis Pauliaus Jurkaus. Redakci-
nė komisija: Bern. Brazdžiūnas, Br.
Raila, Juozas Švaistas, Alė Rūta.
Leidyns 270 psl., kaina keturių vir-
šelių — \$4.00; minkštasis — \$3.00,
gaunamas ir "Drauge".

*

Pomirtiniai rašytojų raštų lei-
diniai yra visur įprastas daly-
kas. Leidžiami tada pakartotinai
visi autoriaus raštai serijiniais
daugiatomiais, bet taipgi pasis-
tengiama išleisti likusi ir niekur
jo neskelbtą kūryba. O kartais
į vieną knygą sudedama ir skel-
btoji ir neskelbtoji, kaip yra ir
šiuo pomirtinės Prano Lember-
to knygos pasirodymo atveju.

Recenzentui rašyti apie tuoj
po autoriaus mirties pasirodžiu-
sią knygą visada yra gana nepa-
patogu, prisimenant aną patar-
lę, sakantią, jog apie mirusius
reikia kalbėti vien gerai, o jei
ne, tai visai tylėti. Štai dabar ir
klausias: o kaip su Lember-
tu — tylėti ar kalbėti, turint po
ranka pomirtinę jo knygą?

Dar labiau nepatogu būti kri-
tiškam, kai knygą išleista miru-
sio poeto šeimos rūpesčiu, kai
knygoje apie autorių rašo net ke-
li artimi jo draugai, kai jos pus-
lapiuos sudėta be jokios atran-
kos visa poeto kūryba ir nema-
žai šiaip jau gana šeimyniškų
nuotraukų. Tad ir šią pomirti-
nę Prano Lemberto poezijos kny-
gą galėtume vadinti net vieno
žmogaus gyvenimo albumu ir
mirusio poeto paminklu. Albu-
mai yra paprastai gana intymus,
šeimyniškas dalykas, tad ir jų
vertinti viešai nedera. Bet apie
paminklą jau rašyti galima.

Ir štai čia vėl klausimas. Ar
geriau yra didelis paminklas, ar
geriau mažas, bet išskirtinai gra-
žus, menišką, kūrybine prasme
vertingas? Pasisakykite už ma-
žą, už gražų. Todėl ir manome,
kad Pranui Lember-
tui, kaip kūrėjui, būtų labiau pasitarnau-
ta, jei paminklinis rinkinys bū-
tų išleistas bent kelis kartus plo-
nesnis, atseikėjus jį pačius ge-
riausius jo eilėraščių. Betgi su-
prantamas čia ir šeimos senti-
mentas, noras turėti vienoje kny-
goje visa, ką tik velionis buvo
parašęs. Tačiau galvojant, kad
poetas yra ne vien tik šeimos
nuosavybė, bet ir mūsų litera-
tūrinio gyvenimo dalis, reikėjo
tos tikrosios literatūros labiau ir
paisyti.

Nėra juk paslaptis, kad Pra-
nas Lembertas buvo vienas iš tų,
taip vadinamų (ir ne kokia blo-
ga prasme), vieno eilėraščių po-
etų. O anie yra tokie, kurių ne-

gali pamiršti dėl vieno jų eilėraš-
čio. Visose literatūrose tokių bu-
vo ir yra. Ką daugiau jie yra pa-
rašę, niekas greitosiomis beveik
ir nežino, įsimena tik tas lem-
tingas eilėraščių. Mūsųose, saky-
sim, vienas tokių poetų yra Jo-
vargas su savo eilėraščiu "Ko liū-
di, berželi, ko liūdi?". Visai pa-
našioji situacija yra ir Pr. Lem-
bertas su šituo žinomuoju savo
eilėraščiu:

Tau, sesute, puikios gelės,
Man gi kargas prie šalies,
Tau akis plaus ašarėlės,
Man gaisrai takus nušvies.

Bet... jei mirsiu už tėvynę,
Kur atskirtas nuo tavęs,
Klausk žvaigždėlę vakarinę—
Ji tikrai tave nuves:

Ten, kur šlamantis beržynas
Miško juodo glūdumė,
Kur nevystantis gėlynas
Žydi krauju skaitume.

Padaryta griežta į šį poetinę
vertę panašių eilėraščių atran-
ka, paminklinės knygos būtų ne
kiek nenuvertinus. Atvirksčiai
— jos literatūriniai pamatai iš
karto atrodytų kur kas stipres-
ni negu dabar, kada deimantui
surasti, reikia žarstyti nemažas
krūvas pabiro smėlio.

NEPRETENZINGA PLUNKENA

Vytautas Karosas, POILSIS ANT
LAIPTŲ. Poezija. Išleido velionio au-
toriaus žmona Ona ir duktė Violeta.
Titulinį puslapį piešė Kazys Veselka,
spaudos darbus atliko M. Morkūno
spaustuvė 1969 m. Chicago. Leidyns
puošnus, didelio formato, 90 psl. kai-
na \$4.00, gaunamas ir "Drauge".

Anksčiau minėtoji Prano Lember-
to pomirtinė knyga ir ši, taipgi
pomirtinė, Vytauto Karoso po-
ezija pačiame abiejų leidinių pa-
sirodymo fakte turi tą pačią pas-
kirtį: norėta juodu ant balto pa-
likti eilėraščių rašiusių pėdas,
norėta leidinio pavidale pastatyti
amžinybėn iškeliamus ilgai
išliekančią paminklą. Apčiuo-
piama ir vizualine prasme šitai
yra pasiekta. Bet kaip ilgai šios
dvi knygos atlaikys grynai litera-
tūrinis laiko taranys? Atsakyti į
tokį klausimą šiandien gali būti
nepatogu ir, paprasčiausiai, per
anksti.

Abu leidinius lyginant, reikia
vis dėlto tarstelėti, kad V. Karo-
so "Poilsis ant laiptų" išleistas
kur kas skoningiau, monumenta-
liau už Lember-
to. Žodžiu, Karo-
so knyga yra jau autoriui pa-
minklas, kuris iš karto akį pat-
raukia. Nors knygą išleido velio-
nio žmona ir dukra, knygos pus-
lapiai nėra per daug sušeimynin-
ti, įdėta tik viena portretinė au-
toriaus nuotrauka ir autografas.
Aplamai, ir teksto knygos pusla-
piuos paskirstymas ir antraštėms
raidyno parinkimas estetinė pras-
me yra apgalvotas ir jautriai iš-
planuotas.

Patį velionio Vytauto Karosą po-
ezija, nors reikiamai skaitytajai
stebuklingo išpūdžio ir nepada-
rys, bet vis dėlto eiluotojo žo-
džio mėgėjo bus mieliai pavarto-
mas. O rinkinį perskaičius, bend-
ras išpūdis sako, kad Vytauto Ka-
rosos būta gana poetiškos sielos
žmogaus, kuris tačiau, būdamas
kuklus, į rašytojo vardą gyven-
ime net nepretendavo, o rašė dau-
giausia tik savo malonumui ir
savo artimųjų bičiulių rateliui.
Vis dėlto reikia pasakyti, kad ne

MARQUETTE PARK LOUNGE

6553-55 South Kedzie Avenue

Tel. — GROvehill 6-9302

Sekmadieniai nuo 2-os iki 5-os val.
PATIEKIAMIS ŠEIMOS STILIUMI PIETŲ

Kaina — \$2.50 žmogui

Maistas lietuvių šeiminių gaminamas.

Taip pat paruošiam ir laidotuvių pietus.

JONAS STANKŪNAS, savininkas

Mažieji žmonės ir didelė žiema...

Nuotrauka V. Maželio

vienu atveju jis rašė su įkvėpi-
mu ir su žinojimu kaip reikia ra-
šyti. Autoriaus būta nuošalaus ir
gana stoviško mąstytojo, turinčio
jautrią širdį, bet neiškojusio pus-
lapių viešumos jai parodyti.

Štai kaip sutrauktai, tik kelio-
se eilutėse Vytauto Karosos moka-
ta suimti ne tik savo, bet ir ap-
lamai kiekvieno žmogaus nerimą
ir gyvenimo akimirksniškumą?
Ko džiaugtis, skųstis arba juoktis?
Nežinau!

Tačiau dažnai ramybės neturiu
ir nemėgi maštau.
Atrodo man, kad čia tarp kitko
Užgimiau,
Prabėgau,
Nurimau. (psl. 18)

Kitur gi vėl džiaugiamasi pa-
vasariu, gražiai įforminant jo ne-
rūpestingą nuotaiką.
Putoja pavasario kupinos taurės,
Jos džiaugsmą ir nerimą kelia.
Aš viską metu, aš einu be kepurės
Ir sveikinu saulę upelį.

Tačiau daug kur ilgos, labiau
meditacinės, labiau pasakojamo-
jo pobūdžio eilutės primena Vy-
tauto Mačernio "Vizijų" braižą:
Ir kur bebūčiau, ką beveikčiau,
Tarytum užuolaidas

nuplėsdamas, aš nuolatos
regiu kalvas,
Lankau sodybą, seną namą,
(psl. 29)
sargyboj niūksančius medžius...

SAVUOJU KELIU

Gražina Tulauskaitė, VAKARĖ
BANGA. Lyrika. Išleido Lietuvių Die-
nų leidykla, Los Angeles 1968 m. Rin-
kinys 124 psl., kaina \$2.00, gaunamas
ir "Drauge".

Iš visų aštuonių čia minimų po-
ezijos knygų, reikia čia tuoj pa-
sakyti, Gražinos Tulauskaitės rin-
kinys stovi ant labiausiai tvirtų
literatūrinų pagrindų. Ir ne dėl
to, kad poetė būtų kaip nors tra-
diciškai archajiška ar moderniai
avangardiška. Literatūrinio grun-
to tvirtumas Tulauskaitės pasta-
rojoj knygų jaučiamas ta prasme,
kad autorė visur į savo kūrybą
žiūri kaip į rimtą darbą, kaip į
savo gyvenimo prasmę, o ne kaip

čiuos pirmąpradžiuos savo poeti-
nio kelio žingsnius, taip lygiai
negerai darytis visai kitokiu su
nauja literatūrine apraiška, iš jos
neišaugant ir jos neišgyvenant.
Mums atrodo, kad ne keitimasis
pagal laiką yra menininko stip-
rybė ir kūrybingas jo atsišvieži-
nimas, o vien gilinimasis į save
patį ir tikrovės atsispindėjimas jo
Aš veidrodyje. Todėl būtų kaž-
kaip nesuprantama ir keista, jei-
gu toks tegu ir labai modernus
ir poetiškas dailininkas kaip Cha-
gallis šiandien atsakyty savojo
sapniškojo ir surrealistinio tikro-
vės suvokimo ir mestų į abstrak-
tizmą ar kurią kitą, dar nau-
jesnę meno srovę.

Tulauskaitė čia pagirtinai eina
savuoju keliu, nepasiduodama jo
kiems gundymams iš pašalės. Ki-
tas jau klansimas, ar tame kely-
je nėra akivaizdžių poetės klup-
telėjimų, ar pakankamai randa-
me jos savajame Aš lig šiol dar
neatraso, ar ne per ilgai žaidžia-
ma kuriuo nors sėkmingu atra-
dimu.

Zvelgiant detaliau į "Vakarės
bangos" puslapius, galėtume ras-
ti ten ir šio ir to. Vis dėlto nie-
kur netenka suabejoti, jog skaito-
ma poetė, o ne tik į poezijos pie-
vas šiaip sau įbėgusi pralalaitė.
Tad ir Tulauskaitės situacija šio-
je žemėje yra panaši kaip ir dau-
gelių, visu nuoširdumu rašiusiųjų
poetų:

Man dainuoja ir vėjas pakrantėj,
Glosto saulė, bučiuoja banga,
Bet nemoku šioj žemėj gyventi,
Negaliu ir numirti staiga

(psl. 9).

Zinoma, norinčiam vienu pri-
sėdimu visą jos eilėraščių knygą
perskaityti, gali kiek pabosti be-
veik be išimties keturių eilučių
posmai ir be jokių slenksčių ri-
tinamas gana vienodo metrino
sukirpimo poezijos audeklas, juo
labiau, kad ir jis atautas grynai
egotistinių temų nytimis.

Nors ankstesnis Gražinos Tu-
lauskaitės lyrikos kryžstavimas
vienur kitur atsišaukia ir "Vaka-
rės bangos" eilutėse, bet atsišau-
kia jau tikrai gana vėsiame atsi-
minimų nuotolyje. Autentiškiausi
poetės šį kartą išgyventi kiek
elegiški, tiesiogie ir alegorine pras-
me lyg ir rudeniniai posmai, ku-
riems ir poetiniai įvaizdžiai ir po-
etinės figūros tiksliai ir prasmin-
gai išieskotos:

Dega beržas kaip gaudulinė
Ant raudono altoriaus rudens,
Ir ne lapai krinta aukšniai —
Varva vaškas ant laiptų akmens.

Peržvelgus aštuonis, pastarai-
siais metais išleistus, čionykščius
eilėraščių rinkinius, kokių nors
ypatingų išvadų vargu ar čia ver-
tėtų daryti. Mums atrodo, kad dėl
čia minėtų knygų išėjimo nereik-
kėtų kaip nors išskirtinai šaukti
nei prieš, nei už. Reiktų vis dėl-
to suprasti, kad ir jos yra kiek-
vieno iprastinio literatūrinio gy-

venimo tai kiek šviesesnė, tai kiek
tamsesnė dalis. Aplamai, ir jos
liudija mūsų čionykštę literatūri-
nę gyvybę tegu ir ta nuotaika, ku-
rioje vis dėlto yra rašančių ir ku-
rioje dar gana sunku atsispirti pa-
gundai nerašyti.

Pagal užsakymą
gaminame Aluminijaus
žieminius
LANGŲ IR DURIS
DURŲ IR LANGŲ
STOGELIUS
Parduodame Armstrong
linoleumą

SPAITIS STORM WINDOW
Company 3261 S. Halsted st.
TEL. VI 2-2472

Platinkite "Draugą"

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS IVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pl., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Immedialiai ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 11.30 kiton dienom nuo
1 iki 6 val vak Sekmadieniais nuo 12 iki 6 v

**BRUNO KEPYKLOJE KEPA
LIETUVIŠKĄ DUONĄ**
HEALTH BREAD — Skaldytų
rugių, Pyragėlius be druskos ir
cukraus.
Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!
3339 S. Lituania Av., Chicago, Ill. 60608, GL 4-6376

**EXPERT
BODY WORK**
COLLISION EXPERTS
A. & J. STANEVIČIUS
PROGRESS-PAŽANGA
MOTOR, KAROSERIJOS (BODY), SPARNŲ
(FENDER) PILNAS PATAISYMAS
Plauname — Ištepame — Dažome
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663
Chicago, Illinois 60632

imported
**CARMEL
WINES**
From the Land of the Bible
To Grace Your Table

SINCE 1882
THE MOST PRIZED IMPORTED
WINES, BRANDIES, LIQUEURS
AND CHAMPAGNES.
VODKA AND GIN
TABLE WINES, DESSERT WINES
VERMOUTHS, CHAMPAGNES
BRANDIES, WISHNIAK
SLIVOVITZ
NON-ALCOHOLIC GRAPE JUICE

PORTUGESE ROSE WINE
GINJAL (Crock)

These products are available at your
neighborhood liquor store.

We Offer To Savors
SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%
6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORE

INSURED

4 3/4%
6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

**Mutual
Federal
Savings**
AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.,
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747
PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

"DRAUGO" PRENUMERATA — PUIKI DOVANA
K A L E D O M S
Naudokitės šia patogia užsakymo forma.

Prašau siuntinėti DRAUGĄ kaip kalėdinę dovaną šiam asmeniui:

Vardas, pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Zip Code

Siunčiu prenumeratai

Mano adresas:

Vardas, pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Zip Code

Parašas

Liublino unijos akto surašymas ir priėmimas

(Atkelta iš 2 psl.)
 Kų žemių ugrobiną, įvykdytą Liublino seime, šaukėsi valdovo pagalbos, rengėsi ginklu priešintis lenkų sauvalei. Tuo tarpu patys lenkai seime ginčijosi, barėsi, keldami vieni kitų nesąžiningumus. Tokių ginčų metu, balandžio m. 24 d. seimo maršalka prasitarė, kad Kazimierui Jogailaičiui mirus, Albrechtas Lenkijos karaliumi buvo išrinktas, porai didikų su ginkluotu būriu apsupus rinkimų būstą ir rinkimam pagrasinus ginklu. O tokia sauvalė nuolat reikėsi Lenkijoje.

pu to akto originale tų žodžių nėra, ir jame praeities priminimai prasideda nuo valdovo Aleksandro laikų.

Perskaicius liepos 1 d. tos unijos akto tekstą, buvo pereita prie priesaikų, kurios užtruko iki 8 val. vakaro. Lietuviai buvo saikdinami du kartus: vieną kartą kaip Lenkijos senatoriai, gi antrą kartą — unijos aktui. Priesaikos buvo duodamos pagal tą pačią dieną priimtus tekstus, kurių žinomi keli variantai. Po priesaikos, lyjant stipriam lietuvi, valdovas ir visi seimo dalyviai nuvyko į Sv. Stanislovo bažnyčią (kuri ir dabar tebestovinti Liubline). Ten valdovas ir visi susirinkusieji su ašaromis atgiedojo Te Deum. Po to valdovas grįžo į pilį. Taip, ypač lenkų įsitikinimu, pasibaigė beveik pora šimtų metų užtrukusių lenkų pastangos formaliai Lietuvą įjungti į Lenkiją. Vis dėlto iš to seimo dienyno teksto ir anų laikų aprašymo nematyti, kad liepos 1 d. posėdis atrodė toks, kokį pavaizdavo dailininkas J. Mateika, kur "Liublino unijos" paveiksle matome Zygmantą Augustą, su kryžiumi rankoje, saikdinantį lietuvius. Tai jau vien dailininko fantazija, panašiai, kaip ir Lelevelio po 1831 m. sukilimo paskelbtas obaltis "Laisvi su laisvais, lygūs su lygiais" dažnai lenkų dabar "prikabinamas" Liublino unijos laikams.

Pats seimas posėdžiavo dar iki rugpjūčio 11 d. Buvo daug ginčų dėl įvairių nutarimų ir seimo sprendimų. Būdinga tačiau, jog tame seime niekas visai neužsiminė apie tą tariamą Kriavos aktą, uniją, nors ir lenkai ir lietuviai tame seime operavo įvairiais tokios unijos projektais bei atsikirtimų tekstais. Niekas neužsiminė apie kokį nors Jogailos raštą, panašų į aną tariamą aktą.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
 REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
 Daug sutaupysite pirkaami šia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.
 3314 West 63rd Street
 Chicago, Illinois 60629
 Telef. PProspect 6-8998

WAGNER & SONS
 Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
 Nuomola — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS
 Virš 50 m. patikimas aptarnavimas
 NAUJOJE VIETOJE
 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
 Manufacturers
 Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.
 2400 S. Oakley Ave., Chicago
 Tel. Virginia 7-7258-59

Adomas Galdikas karste ir atsivėikimo vakare bendrai maldai vadovaujantis poetas tėvas Leonardas Andriekus, OEM. Nuotr. V. Maželis

Kultūrinė Kronika

• **Žurnalas "Books Abroad"** recenzuoja lietuvių grožinės literatūros naujas knygas. Literatūros pasaulyje išsikovojęs labai reikšmingą vardą, šis Oklahomos universiteto leidžiamas trimėnesinis žurnalas kiekvienam savo numeriu vis liečia ir lietuvių literatūros dabartinę

raidą. Štai ir šių metų rudens tome dr. Rimvydas Šilbajoris aptaria pavergtoj Lietuvoj pokario metais iškilusios jaunos poetės Janinos Degutytės poezijos knyga "Mėlynos deltos" ir Pauliaus Jurkaus legendų rinkinį "Ant Vilnelės tilto". Pažymėtina dar ir tai, kad lietuvių kny-

gos aprašomos ne kokius slavų kalboms skirtuos puslapiuos, kaip dažnai anglosakų leidiniuos ši knaıda pasitaiko, bet atskiroje žurnalo dalyje, kurios bendroji antraštė yra "Fino-Ugric and Baltic Languages". Žurnalo adresas: "Books Abroad", University of Oklahoma Press, 1005 Asp Ave., Norman, Okla. 73069. Metinė prenumerata \$8 00.

• **Išėjo naujas "Lituanius"** žurnalo numeris — Volume Fifteen / Number Two 1969. Leidinys pasituošęs labai paprastai, bet ir labai skolingai dail. Vytauto Virkaui dviejuose spalvų viršėtu šiuo Nr. anglėkai kalbėšiam pasauliui pristatomi du lietuvių iškili filozofai: Antanas Maceina ir Juozas Girnius. Skaitytojas supažindinamas su abiejų moksline veikla ir duoda-
 • **Pommalas Špells** rašo naują romaną. Po susilankusio platan susilomėlimo romano "Rezistencija", kuris yra jau pasiekęs daugelį skaitytojų, rešytojas dabar atsideda kuria veikla vaizduojantį vokiečių okupaciją Lietuvoje. Veikalo vardas numatomas "Mergaitė iš Geto".

• **Nuo nauju metų "Draugo"** kultūrinis priedas pasirašęs naujomis skyrių antraštėmis. Bus pakeistas ir pirmojo kultūrinio puslapio antraštinis piešinys. Visas antraščių raidės ir piešinius sukūrė žinomas mūsų dailininkas — grafikas Algirdas Kurauskas. Antraštes vienumon jungiantys motyvai yra labai išradingai panaudoti lietuvių skulptūrinės tautodailės akcentai.

• Iš spaudos išėjo nauis Algimanto Kežio, S. J., iliustruota knyga "Sidewalk". Knyga yra religinio — meditatyvinio pobūdžio. Autorius ižvuitas M. Barbieri, iliustracijos Algimanto Kežio, S. J., išleido Maryknoll leidykla New Yorke. Kaina

\$4.50, gaunama pas leidėją: Maryknoll Publications, Maryknoll, New York 10545, arba pas tėvus žiniuos Chicagoje.

— Generolas Douglas MacArthur gimė 1880 m. sausio 26 dieną.

— Taip, aš esu Murfienė, — suerzinta atsakė moteris, — bet nesu našlė.

— Ar nesi, saikai? — parodė nepasitenkinimą ir atėvis. — Tai palauk, kol pamatysi, ką jie ten užneša laiptais.

MOVING
 Perkrautu baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
 Chicago, Ill. 60629 Tel. RE 7-7053

since 1914...
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 408 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60629 PHONE: 254-6438
4 3/4% PASSBOOK SAVINGS All Accounts Paid and Compounded Quarterly
5 1/4% 6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES Minimum \$1,000

LUIZ AUTO REPAIR
 6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
 TELEF. — 436-3699
 KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAZYMO DARBAI
 Atiekami tiksliai ir nebrangiai.
 Savininkas Aloyzas A. Kunskas

NAUJAI PERTVARKYTAS DIAMOND HEAD RESTORANAS & LOUNGE
 PASIULO JUMS DIDELĮ PASIRINKIMĄ AMERIKIETISKŲ VALGIŲ
 O JEIGU JUMS PATINKA EGZOTISKI VALGIAI, pasirinkite JAPONISKĄ MENIU.
 Tropikiniai gėrimai — mūsų specialybė
 Padavėjos apsiirėngę "kimonu" rūbais
 Jums ir jūsų draugams čia patiks sustoti prieš ar po teatro. Priešpiečiai (LUNCH) duodami nuo 11 val. ryto. Šeštadieniais atdara 4 v. popiet. Sekmadieniais 12 val. dieną Pirmadieniais uždaryta. Dėl rezervacijų — TELEFONUOKITE 925-1678
Diamond Head RESTAURANT & LOUNGE
 3321 WEST COLUMBUS AVE. (Arti 79th ir Kedzie Ave.)
 Savininkas Edmundas Mačiulis

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
 F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
 2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
 Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbliai
 • BERNINA • NECCHI • ELNA • VIKING • PFAFF • SINGER
 ELECTROLUX HOOVER EUREKA KIRBY ROYAL IR KT.
 Parduodame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas, dulkių siurblius prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemėsciuose.
B and B DISTRIBUTING COMPANY
 A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners
 4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702
 Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

EARN 5 1/4% PER ANNUM ON \$10000 INTEREST COMPOUNDED DAILY
 Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.
 A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 1/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly. Savings in by the 10th earn from the 1st.
STANDARD FEDERAL
 Savings and Loan Association of Chicago
 Assets over \$141,500,000.00 • Reserves and Surplus over \$12,000,000.00 (more than twice the legal requirements)
 Federal Charter • Federal Supervision
 4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • V17-1140
 HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-9 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. • Sat. 9 A.M.-12 Noon • Wed.-No Business Transacted

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)
NATIONWIDE GUARANTEE
 No-Limit on MILES... No-Limit on MONTHS
 FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.
 Neribota garantija; iki susidėvėjimo. Ratlankiai (wheels) Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.
Country Auto & Tire Service
 2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
 Telef. — GROvehill 6-7777
 Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v. šešt. 7 v. r. — 3 v. p.p. Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.
 Savininkas MIRAS ČESAS

Dar dėl Lietuvos istorijos

"Dirvos" bendradarbis straipsnyje "Lietuvos istorija kryžinėje ugnyje" (Dirva, 1969.11.24) kaltina mane, kad aš, atsiliepdamas į jojo "kultūringą ir objektyvią pastabą—nuomonę dėl Lietuvos istorijos pavėdimo vienam asmeniui", nuslydęs į šūnelį ir pradėjęs "kalbėti ne apie Lietuvos rašymo reikalą, bet apie Lietuvos prezidento A. Smetonos monografiją ir apie "Lithuania 700 years". Bet "Dirvos" bendradarbis — mp. atskirdamas į mano pastabas, nukrypo ne tik į šūnelius, bet į pačius šūntakius, parodydamas savo orientaciją istorijos rašymo ir gruodžio 17 d. perversmo įvertinime, sulygindamas perversmą su Vasario 16, "kada tauta atsiduso laisvai ir nuo tada prasidėjo mūsų kultūrinis, ūkinis ir socialinis klestėjimas". Jo paties žodžiais tariant, taip galvojančiam žmogui tikrai reikia "šaukti gerą gydytoją, bet ne šarlataną".

Pasirodo, kad buvo naudinga priminti A. Smetonos monografiją, nes paaiškėjo, kad ir "Dirvos" bendradarbis taip pat galvoja, kaip A. Merkelis, kad iki gruodžio 17 d. perversmo nieko gero Lietuvoje nebuvo padaryta, girdi, tik "nuo tada prasidėjo mūsų kultūrinis, ūkinis ir socialinis klestėjimas". Kad demokratinį seimų laikais buvo nutiesta Lietuvos valstybės pagrindai, kurių su tam tikromis korektūromis ar nukrypimais į šalį buvo laikomasi ir po perversmo, tai tas "Dirvos" bendradarbiui nieko nesako.

Labai klysta gerbiamas "Dirvos" bendradarbis, tvirtindamas, kad A. Smetonos monografija, apimanti viso 20 a. lietuvių tautos istoriją, ir "Lithuania 700 Years", apimanti lietuvių tautos gyvenimą nuo seniausių iki paskutinių laikų. Iš tikro, tai tik maža dalis mūsų istorijos. Ypač pastaroji, parašyta angliskai, norint informuoti kitataučius ir mūsų jaunimą, silpnai lietuviškai bėpaskaitanti. Ko verta "Lithuania 700 Years", gali "Dirvos" bendradarbis sužinoti, paskaitęs "Drauge" (10.4) prof. Antano Kučo gana objektyvią recenziją. O kaip ji buvo išreklamuota, net autoriui vežiojant po kolonijas ir iškilmingai knygą pristatant visuomenei, kuriai ji pirmoj eilėj ir nebuvo skirta.

Visą laiką gerbiau demokratinius principus ir kovojau už juos, dėl jų net nukentėjęs buvau, tad demokratinių principų nė kiek nebijau. Kiek galima vengiu siaurapročių ir diktatorių, kurie savo bukprotišką nuomonę nori primesti ir kitams. Todėl nesu priešingas, kad Lietuvos istorija būtų ir kolektyvo parašyta, tik ne tokio, kaip "Dirvos" bendradarbis siūlo.

Kontroversiniai tautos istorijos klausimai yra išsprendžiami ne suvažiavimų diskusijose, bet tikrais šaltiniai paremtose objektyviose studijose. Diplomatai ir aukšti karininkai gali prisidėti prie istorijos rašymo ne suvažiavimų diskusijomis, bet objektyviai parašytas savo atsiminimais. Tenka labai apgalvestauti, kad mūsų nė vienas iš svarbesniųjų diplomatų nėra palikęs savo atsiminimų. Ir jų archyvai net nepateko į lietuvių rankas. Negalima pasidžiaugti ir buvusių Lietuvos valstybininkų bei aukštųjų karininkų atsiminimais, jie yra labai skurdūs, daugiausia tik nuotrupos. Tad diplomatai, valstybininkai ir kariškiai gali pateikti medžiagą ir turi ją pateikti, o istoriko pareiga jau tą medžiagą apipavidalinti, rasti tikrąją tiesą.

Atsiliepiu, neturėdamas minties priešintis kolektyvui ar tvirtinti, kad istorija bus parašyta taip, kaip "mes norėsimė". Tai yra "Dirvos" bendradarbio fantazijos padaras. Atsiliepiu "Drauge", nes "Dirvos" bendradarbis keistai nušnekėjo apie prof. Z. Ivinskį, kad jis negalys parašyti visos Lietuvos istorijos ir jis nesugebės įvertinti gruodžio 17 d. perversmo, nes esąs tam tikros politinės grupės žmogus. Manau, kad kiekvienas intelektualas politiškai yra apsisprendęs už vieną ar kitą politinę grupę. Tad labai keistai atrodė, kodėl prof. Z. Ivinskis negali teisingai įvertinti gruodžio perversmo, o kitas kuris istorikas, kuris gal priklausys kitai politinei grupei, ne-

gu Z. Ivinskis, tai sugebės įvertinti gruodžio perversmą ir jo pasekmes. Gal būtų, kad prof. Z. Ivinskis neparodytų tokios pagarbos gruodžio perversmui, kaip "Dirvos" bendradarbis, ir nedrįs jo palyginti su Vasario 16 aktu, bet tai dar nereikia, kad kas nepatinka "Dirvos" bendradarbiui, to nė negalima rašyti į Lietuvos istoriją.

Dėl M. Krupavičiaus tautininkų diktatūros sulyginimo su komunisto Gomulko valdymu Lenkijoje gal nereikėtų taip liguistai piktintis. Kaip iš mano straipsnio matyti, "Dirvos" bendradarbis yra didelis demokratijos šalininkas ir jos gerbėjas, o mes gerai žinome, kad po gruodžio perversmo lietuvių tautai savo valią primetė maža grupelė, kuri tik III Seime ir tai liaudininkų likučių dėka buvo pravedusi iš 85 vos 3 atstovus. Prel. M. Krupavičiaus pasakymas turi ir tam tikro pagrindo. Jis buvo vienas iš Lietuvos valstybės kūrėjų, o tautininkų laikais jis buvo visą laiką policijos sekamas, krečiamas, kaip didžiausias valstybės priešas. Jis tad gal daugiau už kitus, kurie sėdėjo šiltose vietose, rūpinosi lietuvių tautos ir valstybės gerove bei laisve. Prisiminkime ir dar vieną dalyką: komunisto Gomulko valdomoje Lenkijoje veikia katalikų universitetas, o tautininkų valdžia Lietuvoje neleido atidaryti katalikų universiteto ir veikusių Teologijos-filosofijos fakultetų apkarpe kiek tik bepajėgė.

Sios paskutinės pastabos nereikia, kad nevertinu nepriklausomos Lietuvos laikų ir juos noriu vienuočiu ar kitokiu atžvilgiu sulyginti su dabartine priešų okupacija, bet tik noriu pasakyti, kad nepriklausomybės laikais, kai maža grupelė turėjo valdžią savo rankose ir siekė visą tautą perauklėti pagal savo politinį kurpalį, buvo tam tikrų nenormalumų, kurių neprivalejo būti, ir šiandien visa tai liaupsinti, reiškia nesiorientuoti demokratiname pasaulyje.

Koplyčioje, atsisveikinant su a. a. Adomu Galdiku.

Nuotr. V. Mazelio

KROKUVOS TEATRO GASTROLES VILNIUJE

Grįždama iš Maskvos, Krokuvos teatro trupė lapkričio 21 dieną užsuko į Vilnių ir lapkričio 24-26 d. vaidino tris spektaklius: J. Slovackio dramą "Fantazija", Šekspyro komediją "Užsispyrėlis sutramdymas" ir dabartinių laikų lenkų dramaturgo T. Ruževičiaus veikalą "Mano dukrelė".

Lenkų teatro spektakliai vyko Operos teatre. Pažymėtina, kad tą savaitę Operos teatro repertuaro skelbimų vietoj laikraščiuose nebuvo ne tik skelbiamos operos repertuaro, bet nebuvo jokio ženklų, kad tame teatre tuo metu vyksta svečių spektakliai. Tokia tyla buvo ne tik lietuviškuose laikraščiuose, bet ir lenkiškame "Czerwony Sztandar". Iš viso laikraščiuose tik pirmajam reportažui apie svečių atvykimą buvo paminėta, ir kad Krokuvos svečiai vaidins, ir kad vaidins operos teatre. Recenzija buvo tik pirmojo spektaklio ir tik TIESOJ.

Paskui buvo tik visur vienodas agentūros reportažas apie viešną gės pabaigą ir išvykimą. Taip išėjo, kad lenkiškasis laikraštis net mažiau dėmesio parodė tiems svečiams, nei TIESA. Bet su spauda pasimatymą svečiai turėjo "Gintaro" viešbutyje, o "Czerwony Sztandar" ir redakcija buvo aplankyta.

Išvykdamį krovuvičiai kalbino vilniečius aktorius atvykti pavišėti Krokuvoj. Ar vaidinti — neaiškiu. Vilniuje yra gana galinčių žiūrėti vaidinimus lenkų kalba, bet Krokuvoj lietuviškai suprantančių tikrai nedaug.

(ELTA)

• Prieš 150 metų (1819 m.) poetas Adomas Mickevičius baigė Vėlniaus universitetą, atvyko į Kauną ir pradėjo dirbti Kauno akademiniėje apskrities mokykloje kaip literatūros, istorijos bei teisės mokslo dėstytojas. Mokykla buvo įkurdinta senuose jėzuitų rūmuose, kuriuose ir nepriklausomybės metais buvo jėzuitų

vedama ir jų išlaikoma gimnazija. Poetas ėjo ir mokyklos bibliotekininko pareigas. Šiuo metu ši gimnazija pavadinta A. Mickevičiaus vardu. 1820 m. mokyklą vizitavęs inspektorius J. Budzilovičius savo ataskaitiniame pranešime įrašė: "Kaune radau Mickevičių, kuris savo dalyką dėsto puikiai". Pats Mickevičius viename laiške rašė: "Mokiniai atsakinėjo drąsiai, o labiausia Budzilovičių nustebino tai, jog pirmą sykį mato mokinius, kurie atsakinėja ne akiai laikydamiesi gramatikos ar teksto, aiškiai, sąmoningai, savais žodžiais". 1823 m. rusai A. Mickevičių ir kitus apkaltino priešvalstybine veikla ir poetą suėmė. Gyvendamas Kaune, poetas sukūrė nemažą žymiųjų savo kūrinių.

• A. a. komp. J. Bertulini mirus, velionio pageidavimu duk tė L. Bray ir architektas Aleksandras Bertulis visą muzikinį palikimą perdavė Liet. Muz. archyvu. Gauta apie 60 įvairaus didumo dėžių: visas rankraštynas, šimtai retų nuotraukų, tūkstančiai laišku ir t. p. Gauta pilnas komplektas Lietuvių enciklopedijos, kelių šimtų vertės reikorderis, rašomoji lietuviška mašinėlė, spiritografas ir šeimos vardu, sūnus bei duk tė paukojo 100 dolerių. Taip pat vietoj vainikų, velionio pageidavimu, aukota Liet. muz. archyvu. Visas palikimas archyve dabar tvarkomas.

— Georgia valstybė, ketvirtoji iš eilės, 1788 m., sausio 2 d. buvo priimta į Jungtines Valstijas.

— Panamos perkasas (kanalas) 1914 m. sausio 7 d. buvo atidarytas laivų perplaukimui.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Tel. — PRespect 8-9533

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUŽAUSKŲ
Beverly Hills Gėlynėcia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. R.Epublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

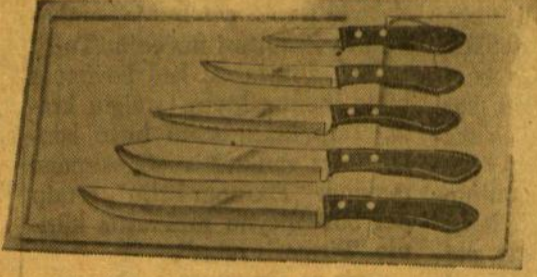
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

FREE

Šį labai gražų 5 gabalų nerūdyjančio plieno peilių setą, pagamintą žymios Ekco Co. firmos, gausit dovany, kai taupysit pas Union Federal. Atidarykit taupymo sąskaitą su \$200.00 arba daugiau, arba tokią sumą įdekit į jau turimą sąskaitą ir Ekco peilių setas bus jūsų... NEMOKAMAI Pasiflymas galioja nuo gruodžio 13 d. ir baigiasi sausio 17 d., 1970. Viena dovana sąskaitai; pagtu nesiuočiama.

5 1/4%

Six month savings certificates* pino 5 1/4% į metus. Visos taupymo sąskaitos pas Union Federal pino aukščiausius nuosimčius.

73

YEARS YOUNG

Isteigta 1897 m. saugiam, pelningam taupymui. Union Federal didžiuojasi iki šiol nepakeitusi savo linijos.

UNION FEDERAL SAVINGS
2430 South Halsted Street, Chicago, Illinois 60608
Phone 523-2800 — Albert J. Aukers, President

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4%

Mokamas už Vieną Mėtu Certificate sąskaitas
Minimum \$5,000.00

4 1/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. IR KETVIRTAD. ... V. P. R. K. I. S. V. V.
ANTRAD. IR PENKTAD. ... V. P. R. K. I. S. V. V.
ŠEŠTAD. ... V. P. R. K. I. S. V. V.

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. 476 2345

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.

Telef. — CEdarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

4330-34 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. R.Epublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

LIETUVĖ MOTERIS KALBA ANGLISKAI VISUOMENEI

Lietuvos moteris "The Lithuanian Woman" prabilo į anglišką visuomenę. Tai 197 psl. knyga išleista Lietuvių moterų klubų federacijos. Redagavo Birutė Novickienė, bendradarbiaujant Irenai Banaitienei ir Marijai Noreikienei. Įžangą parašė Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė, iliustravo Paulius Jurkus. Spausdino pranciškonai, Brooklyn, N. Y., 1968m.

Šis dailus, kruopščiai paruoštas leidinys anglų kalba suskirstytas į septynis skyrius, kurių vardžiai skamb. antraštės nusako lietuvių moters veiklą amžių bėgyje, kaip lietuvių moteris legendose ir ankstyvoje gadynėje, karalių ir kunigaikščių laikais, Lietuvos užtemimo laikotarpyje, nepriklausomoje Lietuvoje, Sovietų okupacijoje, emigracijoje ir paskutiniame skyriuje apžvelgiama Lietuvių moterų klubų federacijos veikla. Knyga papildyta dviem žemėlapiais, bibliografija bei trimis priedais: lietuvių moters tarptautinėse konferencijose, lietuvių atstovės moterų klubų konferencijose ir trečiąjį priedą sudaro kelios lietuvių liaudies dainos angliškai. Knygoje gausu nuotraukų (70psl.) su paaiškinimais, Jose dažnai randamos nenuilstančiai vadovaujančios klubams ir įvairiose konferencijose moterys atstovės: Birutė Novickienė, dabartinė pirmininkė Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė, Galė Zilionienė, Magdalena Galdikienė, Irena Banaitienė ir daug kitų.

ba, reiškesi spaudoje, dalyvavo bei vadovavo socialinio Lietuvos gyvenimo pagerinimo organizacijose, moterų klubuose, atstovavo lietuvių moteris tarptautinėse organizacijose ir t.t.

Norėtusi čia pateikti ir keletą pastabų. Žiūrint iš moteriškos pusės, knygos viršelis ir kelios vinjetės galėjo būti atliktos moters menininkės. Ju yra nemaža laisvame pasaulyje. Galėjo būti plačiau apžvelgtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpis išskeliant daugiau atsižymėjusių moterų, o ypač būtų pageidautina turėti daugiau žinių apie laisvame pasaulyje mokslė, mene, teisėje, medicinoje ir kitose srityse pirmaujančias lietuvių.

Tektų palinkėti, kad "The Lithuanian Woman" knyga lietuvių šeimose rastų sau prideramą vietą knygų lentynoje.

Gražina Krivickienė

Moters žavesio galia

Rašytojas Robert Talbert yra pasakęs: "Moteris su tikru žavesiu yra toji, kuri pajęgia jaunuoli pasijusti subrendusiu, seną vyrą — jaunu, o vidutinio amžiaus vyrą — visiškai pasitinkintį savi- mi!"

Japoniškos nuotaikos gėrimas

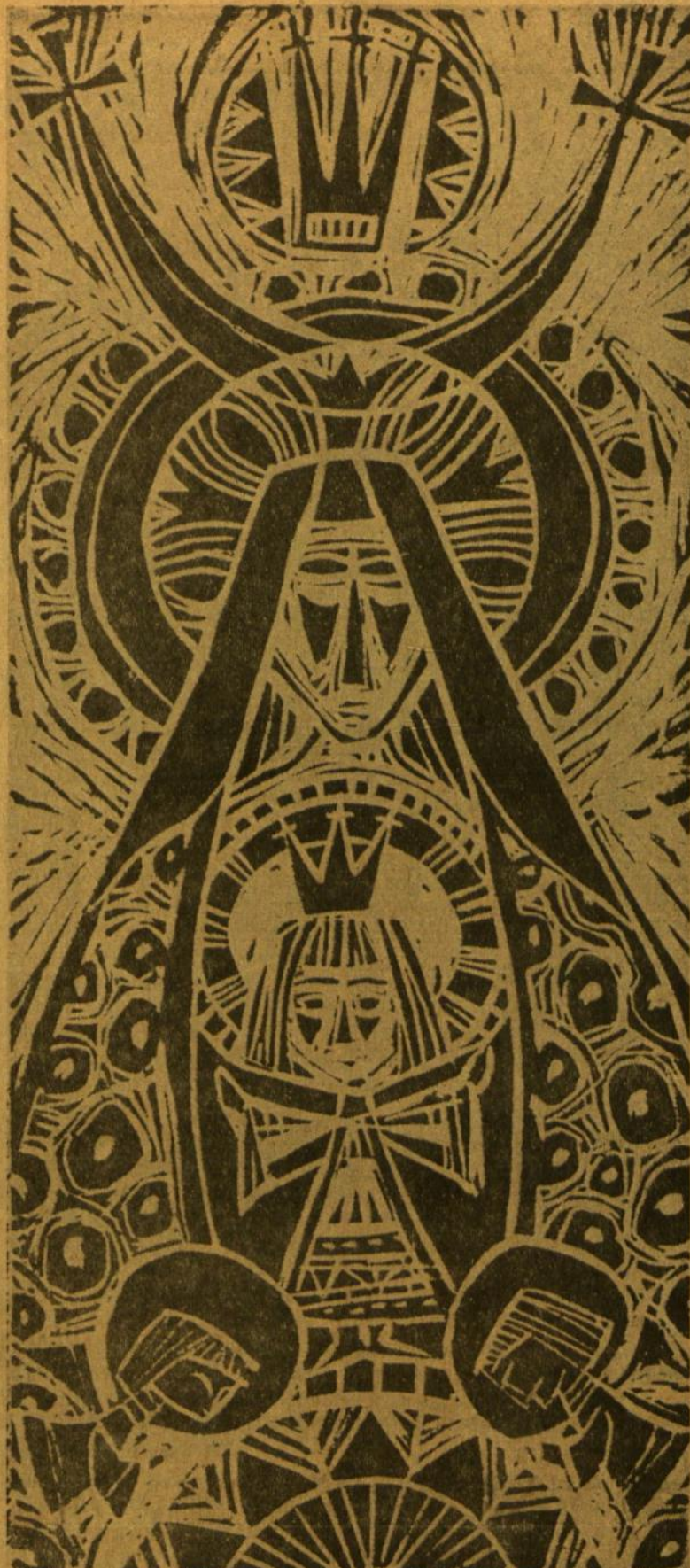
A.S. MICHELEVICIENĖ, Japonija

Prancūzija yra pagarsėjusi geru vynu; Vokietija alumi, o Skotija savuoju "Scotch". Japonijos gi tradicinis bei tautinis gėrimas yra "sake" — ryžių vynas.

Vynai daugumoje yra gaminami iš vynuogių; alus iš miežių, o "sake" fermentuojamas iš ryžių. Vynas, ilgiau stovėdamas, darosi geresnis. "Sake", kaip ir alus, pagamintas, tuojau išleidžiamas į rinką; jo ilgai laikyti sandėliuose nepatariama. Daugelis galvoja, kad šis gėrimas yra giminingesnis alui negu vynu. Bet kažkodėl jau nuo senų laikų "sake" yra vadinamas ryžių vynu.

Pašildytas vynas

Manoma, kad ryžius japonai pradėjo auginti daugiau kaip prieš 2000 metų. Maždaug tuo pačiu laiku atsirado ir "sake". Šis ryžių vynas laikomas japo-

Yvanas Ijus

Kalėdų Madona

didelį poilsį, nervų atpalaidavimą.

Vyno gerumas priklauso nuo vandens

Muencheno vanduo išaukštino "Muenchener Bier"; Anglijoje Burton vanduo išgarsino "Pale Ale". Taip pat ir "sakes" gerumas priklauso nuo vandens. Šio gėrimo bravorai — gamyklos yra susikoncentravusios apie Kyoto miestą, kurio apylinkės pasižymi skaniu ir geru vandeniu.

Pradedant II-ojo pasaulinio karo pabaiga, japonai vis daugiau ir daugiau pradeda persiminti vakarietiškais papročiais, valgiais, gėrimais ir rūbais. Pastaruoju metu Japonijos rinkas pradėjo užplūsti vakarietiškoji degtinė, konjakas, whiskey ir visokie vynai. Ypač jaunoji karta stengiasi pamėgdžioti vakarietiškus visokiais būdais. Tokioje situacijoje "sakes" gamintojai susirūpino ir pradėjo ieškoti naujų būdų šio gėrimo pavairinimui. Jie nori žūt-būt išlaikyti konkurenciją prieš užsienio gėrimus. Dabar jau daugelis restoranų Japonijoje pasiūlo "sake", užpiltą ant susmul-

"Sake" japonai geria prie visų savo tradicinių valgių: "Sushimi" (žalia žuvis), "Tempura" (alyvoje kepti žuvų giminės gaminiai), "Yakatori" (viščiuko patiekalas) ir t.t. Japonai negali įsivaizduoti "gerų" pietų be jų tradicinės "sake". Atseit, jie, gurdami ryžių vyną, jaučia

Dailininko Adomo Galdiko paskutinis atvelykis New Yorko lietuvių Moterų klubo parengime. Iš kairės į dešinę: p. Šlapelienė (dail. Ig. Šlapelio žmona), rašytojas J. Petras - Tarulis, aktorė A. Dauگویتی, Adomas Galdikas, solistė Vincė Jonuškaitė, aktorius Vit. Zukasas ir dr. M. Kregždienė. Nuotr. V. Maželjo

Zvaigždės šventosios Kalėdų nakties
Amžinu ilgėsiu mums čionai švies,
Ir šiaurės vėjas šauks neramus,
Kol mes pasieksim gimtuosius namus.

Gražina Tulauskaitė

Stalino dukters atsiminimai

Nauja Svetlanos Allilujevos knyga

JUOZAS DAUGAILIS

Dveji metai, kai vienintelė Stalino dukterė Svetlana apsigyveno Princetone, N.J., pasitraukusi iš raudonosios imperijos, kurią jos tėvas sukūrė. Daug Kremliaus paslapčių ji atskleidė ankstybesnėje knygoje — "Twenty Letters to a Friend", o dabar daug ką su moterišku nuoširdumu, bet su giliai patyrusio žmogaus tvirtumu ji pasakoja antroje knygoje — "Only One Year", kuri kelia susidomėjimą naujų knygų lentynose.

Siame leidinyje pagrindė jį apima laikotarpis nuo 1966 m. gruodžio 19 d., kada paliko Rusiją. Tas jai buvo leista, kad savo vyro pelenus nuvežtų į tėviškę Indijoje. Legaliai išvykusi, ji Rusijon nebegrįžo. Iš šio veikalo darosi ryškūs, kodėl.

Moteris biurokratinėj priepaudoj

Ji pasakoja, kaip net moteris prislegia Sovietų biurokratinėj priepaudo. Pvz. rašo apie vieną pažįstamą — Bertą, JAV negro ir žydės dukterį, kuri gimė Taškente. Sovietų pareigūnai griežtai vertė įrašyti jos tautybę "uzbekė" ar "rusė", nors ji pati buvo tamsios spalvos, neturėjo nei lašelio uzbekiško ar rusiško kraujo ir norėjo būti įrašyta negre. Tik jos iškilimas tenso žemėme davė jai stipresnį balsą apginti savo teises.

Net ir Stalino dukters Sovietai neišleido vienos į užsienį. Prie jos prisikyrė palydovė Ksirova, kuri ją turėjo stebėti. Išvyka Svetlana labai džiaugėsi, sakydama, kad juk jos karta Rusijoje augo visiškoje izoliacijoje nuo pasaulio.

Svetlana skelbia, kad Sovietuose neegzistuoja tikra įstatyminė tvarka: Sovietuose įstatymai gali būti aiškinami kaip tas geriau tar nauja valstybei ir tame glūdi paslėptas visiško beįstatymiško pavojaus.

Svetlana tiesiog veržėsi iš Rusijos, tardama: "Prakeiktas Kremlius! Prakeiktas kalėjimas".

Slapta užsienin išsiųstas rankraštis

Ji jau turėjo parašiusi savo pirmą atsiminimų knygą ir rankraštį buvo slapta per Indijos ambasadorių išsiuntusi užsienin. Tai ji padarė, žinodama, kad Sovietuose būna nenupešnyti, staigiai krutu. Taip kratų metu buvo konfiskuotas rankraštis Grossmano romano: "Tikruoju keliu", o taip pat Solženicyno rankraštis kūrinių "Pirmasis ratas".

Apie tą išgarsintą medicinišką

kintų ledų gabaliuku, pridendant riekutę citrinos (atseit, "sake" on the rocks)

Ragaus "sake" Expo — 70 parodoje

Japonai yra senų tradicijų tauta. Nors ir vakarietiška įtaka ir smarkiai skverbiasi į jų gyvenimą, bet jie stengiasi nepamiršti ir savo papročių. Atrodo, kad "sake" gėrimas ir toliau gyvuos Japonijos žemėje, ypač, kad jų visos tautinės šventės bei šinto religinės ceremonijos neatskiriamai yra susijusios su ryžių vynu gėrimu.

Ateinančių metų pavasarį Osaka mieste, Japonijoje, atidaroma Pasaulinė paroda (Expo — 70). "Sake" gamintojai paskubomis baigia įrengti erdvius ir rytiškai meniiskus paviljonus, kuriuose gausūs parodos lankytojai turės progos paragauti šio išgarsėjusio japoniško gėrimo.

IS MOTERŲ PASAULIO

— Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų vieneto narės surengė muziejaus patalpose lietuviškų audinių parodą, kuri tęsėsi visą lapkričio mėn. Ekspонатų rinkinyje galima buvo pamatyti 17 šimt. lininio nuometo fragmentus, Vilniaus muziejuje išstatytą priejuostę ir kitus lininius bei lino-vilnos raštuotus audinius.

Rinkinį sudarė muziejui dovanoti ir paskolinti šių asmenų audiniai: H. Buchinskienės, O. Vyšniauskienės, Lietuvių universiteto klubo (LUC), P. Vaitaitienės F. Remeikienės, M. Krauchunienės, D. VanSlavich, Gronskienės, K. Rožanskienės ir B. Mielkus.

Lankytojams parodžius nepaprastai didelį susidomėjimą, Moterų vienetas planuoja ateityje suruošti daug didesnio masto audinių parodą.

Ir vyrai prašo...

Iš Lusakos, Zambijos, ateina žinia, kad moterys mokytojos laukiančios kūdikių, ten gauna net 3 mėnesius atostogų. Dabar ir Zambijos vyrai mokytojai užsimanė reikalauti tų pačių privilegijų, kai jų žmonos laukiasi kūdikių.

Tačiau iš Švietimo ministerijos atėjo sausas atsakymas: "Ministerija tik svarstys tokias atostogas, jei susidarytų situacija, kad vyrai mokytojai... turėtų gimdyti."

Karalienės pašto ženklų kolekcija

Anglijos karalienė Elzbieta paveldėjo, tur būt, pasaulyje vertingiausią pašto ženklų kolekciją iš savo senelio, karaliaus Jurgio V, kuris praleisdavo trejetą popiečių savaitėje, juos betvarkydamas. Ši kolekcija susidaro iš 1000 albumų puslapių, 3 milijonų dol. vertės.

nuotaikas bet kokio caro, imperatoriaus, nuo kurio valios viskas krašte pareina.

Rembrandto parodoje Chicagos Meno institute. Iš kairės į dešinę: Aldona Mažeikienė, Ina Liorentaitė ir Eva Jerome. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų vienetas ta proga suruošė paskaitą. (ankščiau aprašyta). Nuotr. J. Kasakaitė

ADA KARVELYTĖ

Ak, nepamiršt to rudenio

To rudenio Paryžiuje
Užmiršti negaliu...
Nukrito perlais sąšaras,
Ant vystančių žiedų...

Be žodžių susitikome,
Be žodžių — tu ir aš...
Kas mano mintį šiandien
Vėl pas tave parnės...

Aš Notre - Dame bažnyčioje
Apsvaigęs riuo maldų...
Ak, nepamiršt to rudenio
Ir drebančių gėlių...

Susimąstymas

Neapsakomai greitai keliaujam
Šios žemės taku...
Tartum gėlės nuvysta mūs dienos
Be meilės sapnų...

Rodos, bėgtum per žydinčias pievas
Ištiesęs rankas...
Pasivijęs drugelį mažytį
Pravirktum slapčia...

Taip greitai, taip greitai keliaujam
Vysta dienos be džiaugsmo jaunystės,
Šios žemės taku...
Be meilės sapnų...